

ΤΕΕ τμήμα Ανατ. Στερεας Ελλάδας

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΟΙΚΙΣΜΟ ΑΧΙΝΟΥ

αρχιτεκτονες
ομαδα μελετης

Αλεξάνδρα Καρβουνη
Χαρίκλεια Σταματοπούλου
Αγγελική Τριανταφυλλού-
Χριστοδουλή

Λαμία Δεκεμβριος 1992

ΤΕΕ τμήμα Ανατ. Στερεας Ελλάδας

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΟΙΚΙΣΜΟ ΛΑΧΙΝΟΥ

αρχιτεκτονες
ομαδα μελετης

Αλεξάνδρα Καρβουνη
Χαρικλεια Σταματοπουλου
Αγγελικη Τριανταφυλλου-
Χριστοδουλου

Λαμία Δεκεμβριος 1992

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
 - 1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ
 - 1.2 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ
 - 1.3 ΜΝΗΜΕΙΑ
- 2 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ "ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΠΥΡΗΝΑ" ΑΧΙΝΟΥ
 - 2.1 ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΤΣΙΦΑΙΚΑ
 - 2.2 ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΥΠΟΣΤΑΤΙΚΩΝ
- 3 Π.Δ/γμα 26.1.87 (ΦΕΚ 160/δ/27.2.87)
για τον "χαρακτηρισμό τμήματος οικισμού Αχινού Ν.
Φθιώτιδας) ως παραδοσιακού και καθορισμός ειδικών όρων
και περιορισμών βόμησης "
- 4 ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΕΠΑΕ
- 5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
- 6 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΚΑΡΤΕΛΛΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ
- 7 ΧΑΡΤΕΣ-ΣΧΕΔΙΑ

- ΣΧΗΜΑ 1. : απο βιβλίο
- ΣΧΗΜΑ 2. : απο βιβλίο ΚΩΣΤΗ ΜΟΣΚΩΦ
- ΣΧΗΜΑ 3. : σκίτσωση απο τοπογρ. - θέση α.
- ΣΧΗΜΑ 4. : οικιστική οργάνωση Παραδοσιακού Πυρήνα
- ΣΧΗΜΑ 5. : Γενική διατάξη ιδιοκτησιών
- ΣΧΗΜΑ 6. : Χρήσεις
- ΣΧΗΜΑ 7. : Αριθμός Θροφών
- ΣΧΗΜΑ 8. : Λειτουργικότητα συγκροτημάτων Α και Β
- ΣΧΗΜΑ 9. : Τμήτ συγκροτήματος Β.

- ΧΑΡΤΗΣ 1. : Γ.Υ.Σ. κ.α. 1:1500
- ΧΑΡΤΗΣ 2. : απο 14' ΕΠΚΑ κ.α. 1:2000 (αποτύπωση Δ. Κανελλοπούλου)

ΣΧΕΔΙΑ - ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΠΥΡΗΝΑ

- A.1. : ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ
- A.2. : ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΕΓΩΝ

- A.3. : ΟΨΗ ΝΟΤΙΑ
- A.4. : ΟΨΗ ΔΥΤΙΚΗ
- A.5. : ΟΨΗ ΒΟΡΕΙΝΗ

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

1.2. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

1.3. ΜΝΗΜΕΙΑ

Το χωριό Αχινός βρίσκεται στο Μαλιακό κόλπο, ανάμεσα στη Στυλίδα και στις Ράχες. Είναι χτισμένο σε δύο λόφους, στους πρόποδες του όρους Όρβρου. Διασχίζεται από τον παλιό εθνικό δρόμο για το Βόλο και απέχει από τη θάλασσα περίπου 3χλμ. Διοικητικά ανήκει στην Ανατολική Φθιώτιδα και αποτελεί κοινότητα από το 1919.

Πρόκειται για την αρχαία πόλη Εχίνο, στο Βορειοανατολικό άκρο του Μαλιακού κόλπου, απέναντι από τις Θερμοπύλες. Η στρατηγική θέση της πόλης, πάνω στον οδικό άξονα που συνέδεε τη Θεσσαλία με τη Φθία και τη Νότια Ελλάδα,⁽¹⁾ είχε ως αποτέλεσμα να εξελιχτεί σε μια από τις σημαντικές πόλεις της αρχαίας Ελλάδας. Για τη βασιλεία επικοινωνία δεν υπάρχει καμία μαρτυρία.⁽²⁾

Η πορεία του Αχινού σε κάθε ιστορική περίοδο είναι γνωστή από κείμενα ιστορικών και περιηγητών, αλλά και από τα πολλαά και σημαντικά ευρήματα, που κατά καιρούς έχουν αποκαλυφθεί.

(1) Παπαναγιώτου, Τρ.: Ιστορία και Μνημεία της Φθιώτιδας, εκδ. Δήμου Λαμιέων 1971 σελ. 162.

(2) Αβραμέα Άννα: Βυζαντινή Θεσσαλία μέχρι το 1204 - Διατριβή επι Διδακτορία - Αθήνα 1974, σελ.145.

ΠΡΟΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ: σύμφωνα με τον ιστορικό Πολύβιο, ήταν έδρα του Βασιλείου του Αχιλλέα⁽³⁾, με ιδιαίτερα γόνιμο έδαφος: "οι γαρ Εχινναίειςκαρπούνταιτην πόρφορον" (1X.41)⁽⁴⁾.

ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ: από τους πρώτους ιστορικούς χρόνους ήταν μια από τις πιο σπουδαίες πόλεις των Φθιωτών Αχαιών - οι άλλες ήταν : Η Λαμία, τα Φάλαρα (Στυβίδα), η Κρεμαστή Λάρισα (Πελασγία), το Ναρθάκιο (Αιμογάρδο), η Μεθαιά, η Φυθλιασθώνα, ο Εριναός, οι Συνιές, οι Βαυρακοί (Δομοκός), Η Ερθάδα κ.α.⁽⁵⁾ Η γεωγραφική θέση του Εχίνου συνετέλεσε ώστε από τον 5ο π.χ. αιώνα, να γίνει οχυρό⁽⁶⁾. Φαίνεται ότι τα τείχη της ακρόπολης περιβάλλανε και τους δύο λόφους⁽⁷⁾. Τα πιο σημαντικά υπολείμματα των τειχών, όμως, εντοπίζονται πάνω στον δυτικό λόφο που δεσπόζει στον οικισμό. Στην κορυφή του λόφου αυτού βρίσκεται το εκκλησάκι της Κοίμησης της Θεοτόκου (ναός μεταβυζαντινός) και το σημερινό νεκροταφείο του χωριού. Το οχυρωματικό σύστημα συμπληρωνότανε από πύργους, υπολείμματα των οποίων βρίσκονται πάνω στο λόφο και συνδέονταν άμεσα με τα τείχη (βλ.σχ.1 - πύργος T).

Σύμφωνα με πληροφορίες των κατοίκων, αλλά και από αντίστοιχες μαρτυρίες του BEQUIGNON (LA VALLEE DU SPERCHEIOS DES ORIGINES AU IVE SIECLE, σελ. 302), κάτω από τα σπίτια που βρίσκονται νότια της ακρόπολης υπάρχουν υπόγειες θαλάτρες δεξομενές και σιμωτά χτισμένοι με λαξευτή τοιχοποιία και με έντεχνη θαλασοδική κατασκευή⁽⁸⁾. Έτσι, μετά από υπόδειξη κατοίκων, εντοπίσαμε τέτοιο χώρο θαλάττο, σε μέγεθος δωματίου, με σιμωτό εξοστρώμα, στη θέση α. του Σχήματος 3 - εικάζεται μάλιστα από τους γτόπιους, ότι από τον χώρο αυτό ξεκινά διάδρομος, που αφού ακολουθήσει την εξωτερική πλευρά των κτισμάτων που βρίσκονται εκεί, καταλήγει στην ακρόπολη. Η κατασκευή αυτή δύσκολα διακρίνεται, γιατί είναι εντελώς καλυμμένη με μάζα και βλάστηση.

Γύρω στα 340 π.χ. ο Εχίνος πολιορκήθηκε από τον Φίλιππο Β' της Μακεδονίας. Αποσημάστηκε τότε από την επικράτεια των Φθιωτών Αχαιών και παραχωρήθηκε από τον νικητή στους Καλαίεις μέχρι τη ρωμαϊκή εποχή⁽⁹⁾.

(3) Παναγογιώτου Τρ.: ο.π. σελ. 161.

(4) BEQUIGNON YVES: LA VALLEE DU SPERCHEIOS DES ORIGINES AU IVE SIECLE. PARIS 1937, σελ.300.

(5) Βορτσέλας Ιωαν.: Φθιώτις Αθήνα 1907, σελ. 69-72.

(6) Παναγογιώτου, Τρ.: ο.π., σελ.162.

(7) LLOYD W.DALY : SCHINOS AND JUSTINIAN'S FORTIFICATIOIS IN GREECE. AMERICAN JOURNAL OF ARCHEOLOGY, VOL XLVI, σελ. 500.

(8) Κουμανούδης Ιωαν.: Η αρχιτεκτονική ενός "πυργόσπιτου" στο χωριο Αχινός, περ. ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, σελ.506.

(9) Βορτσέλας Ιωαν.: ο.π., σελ. 147.

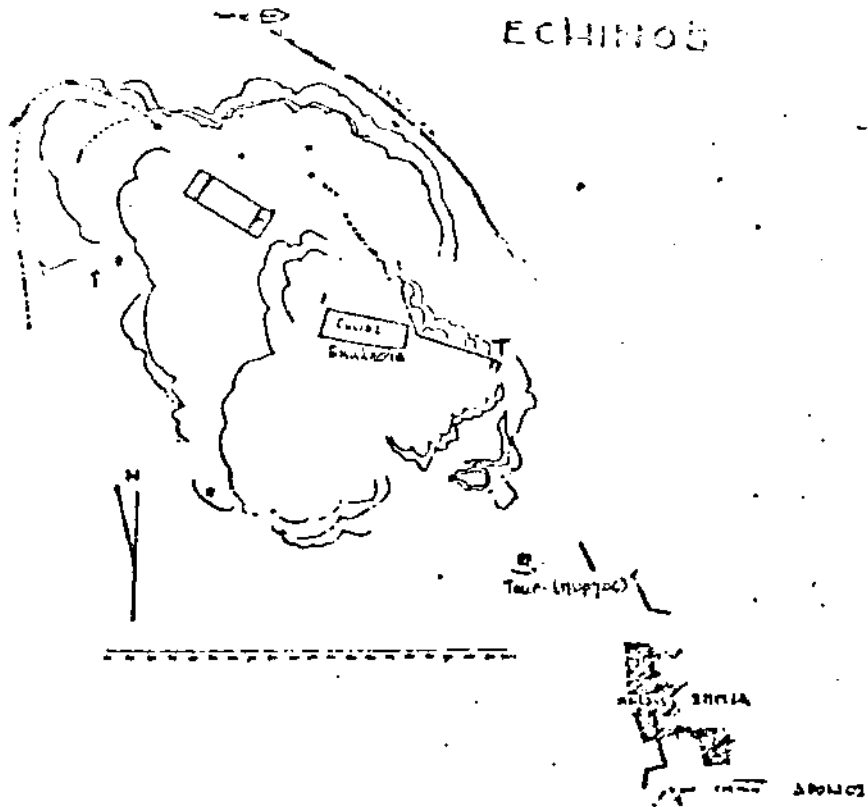

Fig. 12. — ÉCHINOS.
(Échelle en mètres).

ΡΩΜΑΙΚΗ ΕΠΟΧΗ: απο πλάκες ανεπίγραφες, επιτύμβιες στήλες, τάφους, νομίσματα και διάφορα άλλα στοιχεία φαίνεται ότι η πόλη συνέχισε να βρίσκεται σε ακμή (10).

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Ο Εχίνος είναι πόλη της Θεσσαλίας, που επι Ιουστινιανού ήταν μια απο τις 64 επαρχίες του Βυζαντινού κράτους (11), η δε Φθιώτιδα περιοχή της Θεσσαλίας.

Τον 5ο μ.χ. αιώνα είναι γνωστό ότι στην Φθιώτιδα υπήρχαν 3 επισκοπές: Υπάτης, Λαμίας, Εχίνου - των οποίων οι Επίσκοποι έπαιρναν μέρος στις Οικουμενικές Συνόδους. Οι Επίσκοποι Εχίνου μνημονεύονται στα Πρακτικά των Οικουμενικών Συνόδων απο το 431 μ.χ. μέχρι τον 6ο αιώνα (12).

Το 551 μ.χ. η πόλη ηλήχθηκε απο καταστρεπτικό σεισμό και παθιρροϊακό κύμα που αποθούθησε (13). Φαίνεται όμως ότι δεν εγκαταλείφθηκε απο τους κατοίκους, ο δε Ιουστινιανός καταλαβαίνοντας τη στρατηγική θέση της πόλης, ανανέωσε και επέκτεινε την οχύρωση της, στα πλαίσια των οχυρωματικών του έργων σε όλη τη χερσόνησο του Αίμου, για να προστατεύσει τις πόλεις της αυτοκρατορίας απο τις επιδρομές των Ούννων και των Βουβγάρων. Την εποχή αυτή χτίστηκαν στη Θεσσαλία αρκετά μικρά φρούρια και ανανεώθηκαν οι οχυρώσεις της Λάρισας, Φαρσάλων, Θηβών, κ.α. (14).

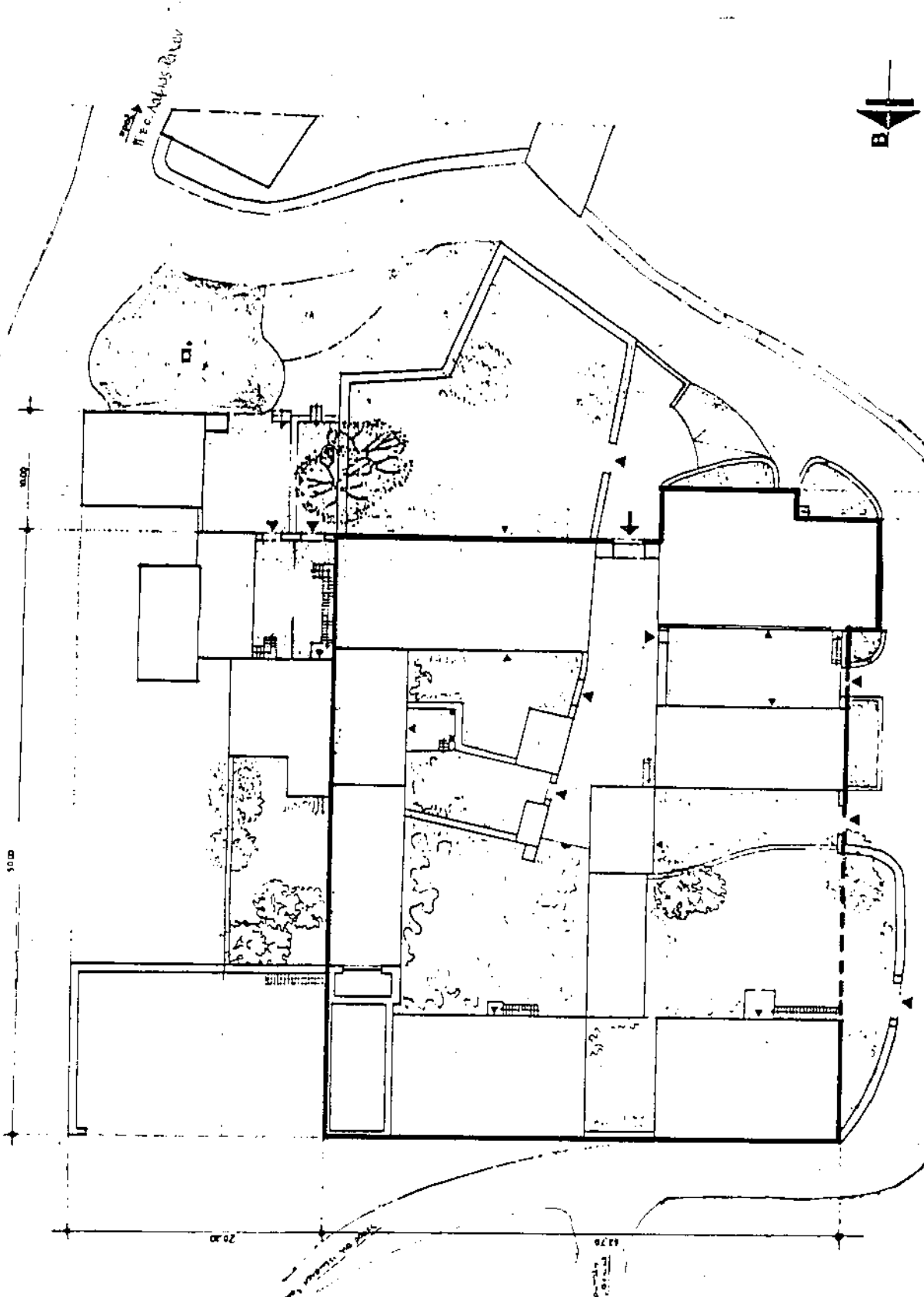
(10) Παπαναχιώτου Τρ. : Ιστορία και Μνημεία της Φθιώτιδας, κλπ. σελ. 163-167. LLOYD W.DALY: ο.π., σελ. 500.

(11) Βορτσέλας Ιωαν.: Φθιώτις κλπ. όπου αναφέρονται και άλλες πόλεις της Θεσσαλίας: Λάρισα, Δημητριάδα, Θήβες, Φθιώτιδες, Λαμία, Ύπατα, Μητρόπολη, Τρίκκη, Φάρσαλος κλπ. σελ. 233.

(12) Βορτσέλας Ιωαν. : ο.π. σελ. 213, 237. Αβραμέα Άννα : Βυζαντινή Θεσσαλία μέχρι το 1204 κλπ. σελ.146.

(13) Βορτσέλας Ιωαν.: ο.π. σελ.31 - όπου αναφέρονται ιδιαίτερα ο Εχίνος , Σκάρφεια, στο Μαλιακό κύμα.

(14) ο.π., σελ.238.

REC. ASYLUM 2nd DIV

0 1 2 3 4 5

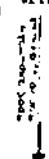
0 1 2 3 4 5

11.70
13.00
11.70

50.00

20.00

11.70

WATER SUPPLY

†ΡΑΓΚΟΚΡΑΤΙΑ: είναι γνωστό ότι κατά την εποχή αυτή ο Αχινός ήταν ψεύδο μικρής σημασίας ⁽¹⁵⁾. Το πέρασμα των φράγκων σημειώνεται με υπολείμματα τείχων και τον πύργο, που σώζεται σε ανεκτή κατάσταση μέχρι σήμερα (πύργος, με ένδειξη τους στο σχήμα 1, επίσης περισσότερες πληροφορίες στη σελ. 1?

ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ: Δεν υπάρχουν πολλές πληροφορίες για την περίοδο αυτή, εκτός ότι στα τελευταία χρόνια ήταν τσιφλίκι τούρκου Πασά ⁽¹⁶⁾. Φαίνεται δηλαδή, ότι ακολούθησε την εξέλιξη των πεδινών περιοχών της Θεσσαλίας- τιμαριωτικό σύστημα, τσιφλίκια. Μιλάμε δηλαδή για μια εξέλιξη που εντάσσεται θεωρητικά στη λογική του Οθωμανικού μοντέλου οργάνωσης της αγροτικής παραγωγής. Στο σημείο αυτό, δεν στεκόμαστε στις αποκλίσεις ή τις προσαρμοχές με τις οποίες μεταφράζεται αυτή η λογική στην περίπτωση του Αχινού. Στο σχήμα 2 παραθέτουμε ένα γενικό διάγραμμα μιάς τέτοιας μορφής κατοχής του εδάφους και επιχειρούμε κάποια γενική σκιαγράφηση του φαινομένου ⁽¹⁷⁾.

Γύρω στα μέσα του 15ου αιώνα, το τσιφλίκι του Πασά αγοράστηκε από την οικογένεια Σκουμπουρδή που καταγόταν από την Κόνιτσα της Ηπείρου και ήταν τραπεζίτες στη Κωνσταντινούπολη ⁽²⁰⁾. Οι Σκουμπουρδήδες εγκαταστάθηκαν στο τσιφλίκι και ο Αχινός μετά την απελευθέρωση ήταν γνωστός σαν "Σκουμπουρδαϊκά" ⁽²⁰⁾.

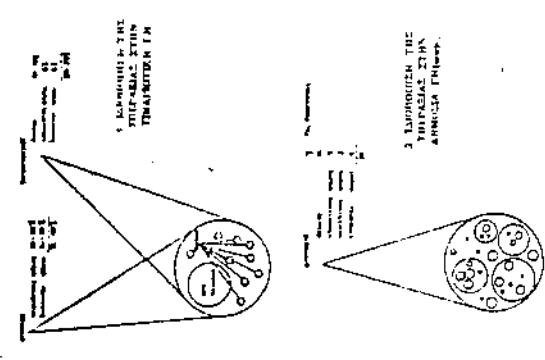
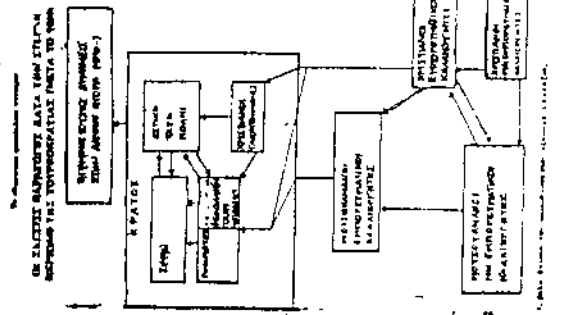
(15) Γαβρίλης Δημ.: Εχινούντος Φρούριο Εχινούων Πόλις, περ. Φθιώτις τευχ. 13/1958 σελ. 54.

(16) Κουμανούδης Ιωαν.: Η αρχιτεκτονική ενός "πυργόσπιτου" στον Αχινό κλπ. σελ. 505, 506 BEQUIGNON YVES : LA VALLEE DU SPERCHEIOS DES ORIGINES AU IVE SIECLE. κλπ. σελ. 303, σημ 3.

(17) Ασδραχός Σπύρος : Το κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής.-Οι οικονομικές προϋποθέσεις. ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική, εκδ. Μέλισσα, τόμος 1ος, σελ. 16-17.

(20) Κουμανούδης Ιωαν.: ο.π. σελ. 506.

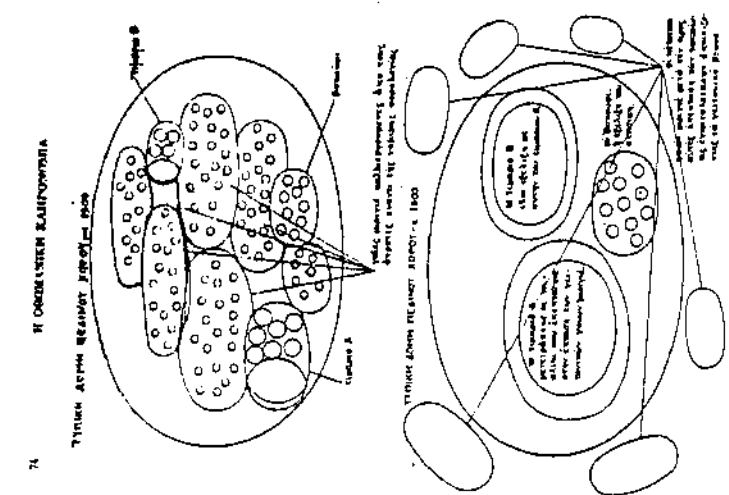
ΣΧΗΜΑ 2 (16)

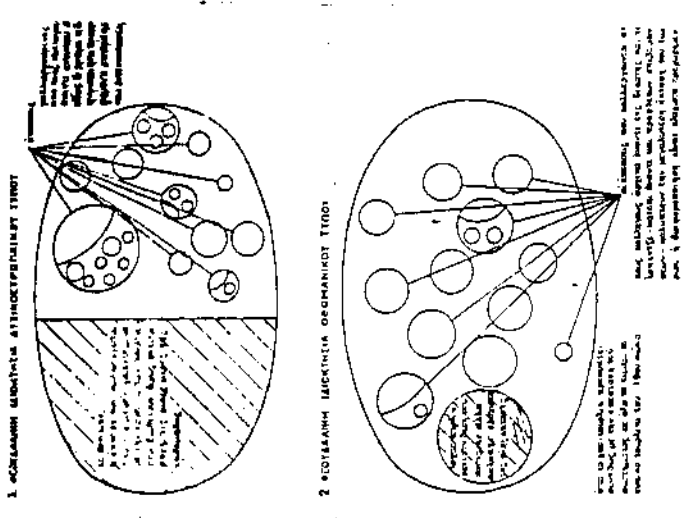
σ.χ. 2α

σ.χ. 2β

1. Το κενό υπολείπεται σε εδαφική από ένα πρόσωπο, ιδιοκτήτη, φεουδάρχη ή τιμαριώτη⁽¹⁶⁾
2. Στο επίπεδο του οδωμιακού μοντέλου οργάνωσης του αγροτικού χώρου, βασική προϋπόθεση είναι οι οικογενειακές παραδοσιακές εμπειρίες, τις φορημένες προόδους των επώνυμων, να είναι οι μεγάλοι ιδιοκτήτες - μονοκαλλιέργητες, να είναι οι ίδιοι οι οδωμιακοί επικρατές - όπου ταυτόχρονα, οι ίδιοι είναι οι επικρατές τους⁽¹⁷⁾
3. Η διαφορετική κατάσταση του κτηματικού φόρου - ήρα από τη φυσική φορολογία σε είδος - εξαρτάται από την ευρύτητα του πεδίου συστασιασμού - των ιδίων που παραρ- δνται οδωμιακά με τη σειρά της ορίζει και την ελαστικότητα των χρηματικών εισοδημάτων των ταξ⁽¹⁸⁾
4. Στο βαθμό που δεν επιτρέπεται διαπραγματεύσεις, η οδωμιακή εδαφική μεταλλική κρη- μιστος οδηγεί στη διακένωση και στη συνέχιση στην πώληση της ίδιας οδωμιακής ή οικογενειακής εμπειρίας⁽¹⁹⁾

σ.χ. 2γ

σ.χ. 2δ

5. Παρατηρούμεται ότι στην μεγάλη ιδιοκτησία, την συμμετρική των ζωνών της κέρει να κληρονομάζεται από το μοίρασμα του κερνού σε ατόμους ιδιοκτήτες, ως τη υπαγωγή πολλών χωρών ε' ένα και μόνο ιδιοκτήτη⁽²⁰⁾
6. Οι αγρότες που απευθύνονται στο κτηματικό ή οδωμιακό από τις ζώνες τους μετα- τικών στην κατάσταση των αγροτικών με σημαντική τη κένωση του εισοδήματός τους στο βαθμό που η μη που ακίνεργον παρική χρησιμοποίησης που υφαινόταν στο μη- εδίο τριτο ή στο τέταρτο της παραγωγής⁽²¹⁾

(16) Μοσώφ, κωστής : Η εδαφική και κοινωνική συνθήκη στην Ελλάδα, 1830 - 1900. Η εκδο-
 σία του Μεταπολεμικού χώρου, Θεσσαλονίκη 1972.
 (17) Ο.Π.

Η οικονομία της περιοχής στηρίχτηκε στις εύφορες πεδινές εκτάσεις, γνωστές από την αρχαιότητα ⁽²¹⁾ μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα είχαν μόνο καλλιεργείες δημητριακών. Οι σημερινοί ελαιώνες φυτεύτηκαν στις αρχές του αιώνα (λίγες ελιές υπήρχαν και από την Τουρκακρατία) ⁽²²⁾.

Οι κάτοικοι ήταν όλοι κολλήγοι στο τσιφλίκι του Σκουμπορδής. Γύρω στα 1919, και πριν από τις απαλλοτριώσεις, ο χιός Σκουμπορδής πούλησε την περιουσία του (σπίτια και χωράφια) στους πρώην κολλήγους ⁽²³⁾. Από τους σημερινούς κατοίκους, μεγάλο μέρος έχει κατέβει από το Άνυδρο, ενώ υπάρχουν περίπου 10 οικογένειες από το Καρπενήσι ⁽²³⁾.

Ο πληθυσμός δεν ήταν ποτέ σταθερός: το 1810 ήταν 150 κάτοικοι, το 1896 317 και το 1928 247 κάτοικοι ⁽²⁴⁾. Με την απογραφή του 1981 ο Αχινός έχει 738 κατοίκους, από τους οποίους οι περισσότεροι είναι μόνιμοι, με κύρια απασχόληση την γεωργία.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ: με την διοικητική διαίρεση του 1833 ο Αχινός αγήκε στο Δήμο Φαλαγγών ⁽²⁵⁾. Από την απελευθέρωση μέχρι το 1913 αγήκε στην κοινότητα Άνυδρου, ενώ από το 1919 αναγνωρίστηκε ως έδρα κοινότητας. Μέχρι το 1966 στη κοινότητα Αχινού υπαγόταν ο γειτονικός Καραβόμυλος, που τότε αποσχίστηκε και αποτέλεσε κοινότητα ανεξάρτητη. ⁽²⁶⁾

(21) Παύλιος : Διασωζόμενα Ιστορικά κείμενα , 1X.41.

(22) Πληροφορίες από την κοινότητα Αχινού.

(23) Πληροφορίες από την κοινότητα και τους κατοίκους.

(24) Βορτσέλας Ιωάν. : Φθιώτις κλπ. σελ. , 465 για τα έτη 1810 και 1896. BEQUIGNON YVES : LA VALLEE DU SPERCHEIOS κλπ. για το 1928. Την πληθυσμιακή αύξηση του 1896 την αποδίδουμε στην παραλαβή του τσιφλικιού από τον Σκουμπορδή.

(25) Βορτσέλας : ο.π. ,σελ. 465.

(26) Πληροφορίες από την Κοινότητα Αχινού.

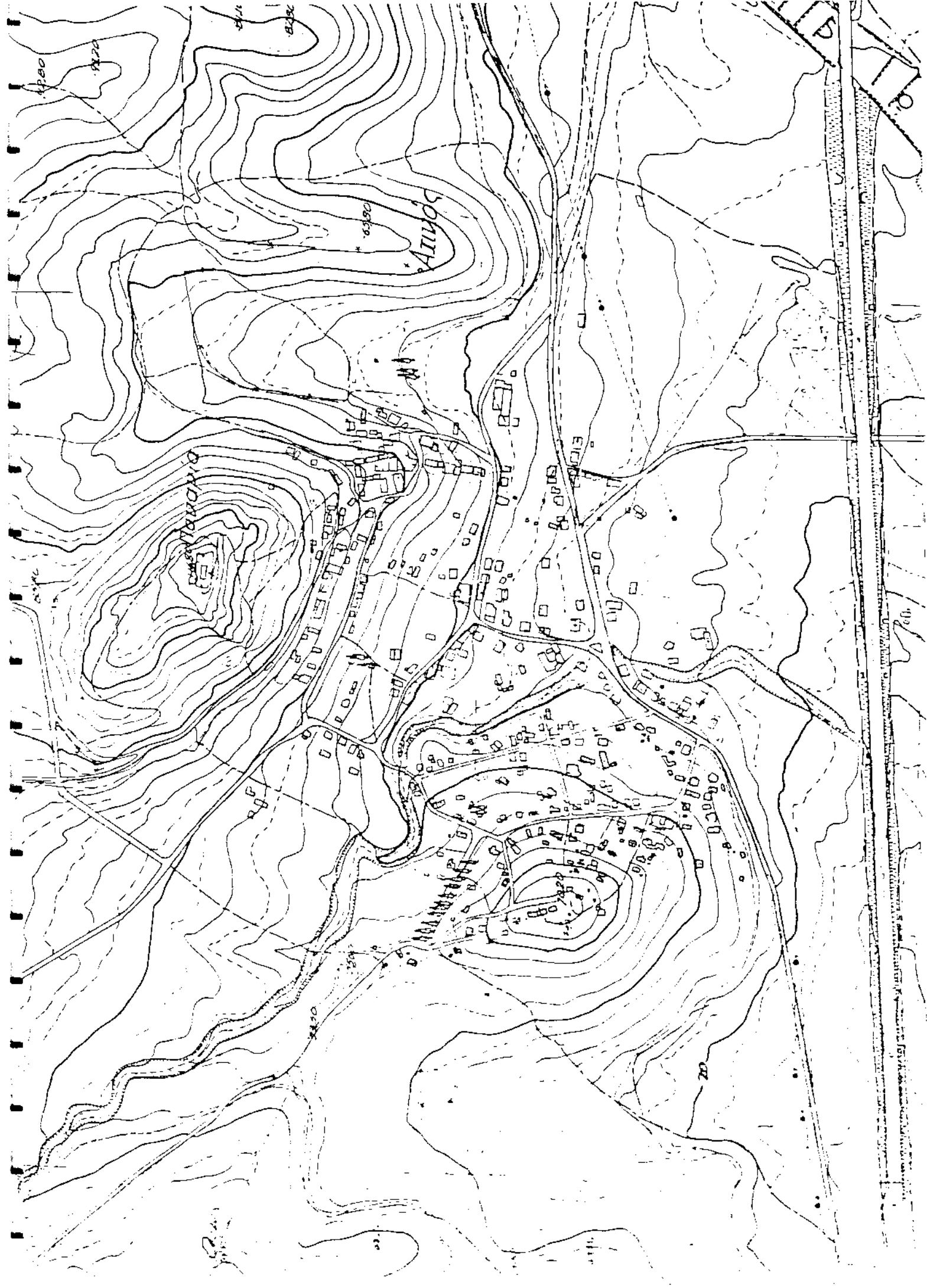
1.2.ΧΡΟΤΑΞΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΙΣΜΟΥ

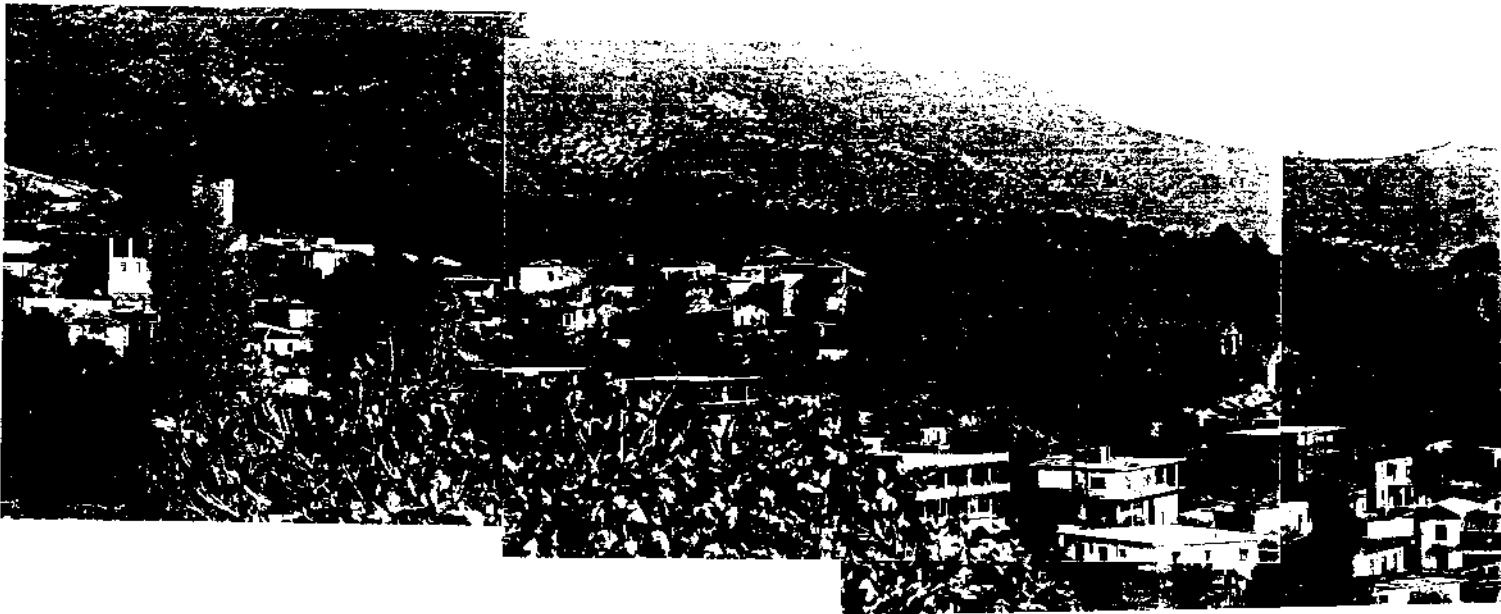
Είναι χτισμένος στις πλαγιές δύο λόφων με ομαλή κλίση. Ο ένας έχει προσανατολισμό Νότιο, ενώ ο άλλος Ανατολικό. Όλος ο οικισμός είναι στραμμένος προς τον Μαλιακό κόλπο και την ενδιάμεση πεδιάδα (χάρτης 1).

Σπίτια και δρόμοι ακολουθούν τις υψομετρικές καμπύλες του εδάφους.

Στον πιο ψηλό λόφο, με τον νότιο προσανατολισμό, βρίσκονται τα ερείπια -υπολείμματα- της ακρόπολης και των τειχών, ο ναός της Θεοτόκου, το σημερινό νεκροταφείο του χωριού, ο Φράγκικος πύργος, ο παραδοσιακός πυρήνας (όπως τον οριοθετούμε στην συνέχεια (και άλλα κτίσματα είτε μεμονωμένα είτε με μορφή συγκροτημάτων. (φωτ.1).

Στον άλλο λόφο, με τον ανατολικό προσανατολισμό, έχουν βρεθεί πολλές τάφοι αρχαίοι κατά τη διάρκεια εκσκαφών φαίνεται, δηλαδή, ότι εκεί βρισκότανε το νεκροταφείο της πόλης των κλασσικών και ρωμαϊκών χρόνων. Τα σπίτια της πλευράς αυτής, είναι χτισμένα μετά το 1950. (φωτ. 1).

1. Γενική άποψη του οικισμού

1.3. ΜΝΗΜΕΙΑ

Δεν θα αναφερθούμε στα μνημεία των κλασικών, Ρωμαϊκών και Βυζαντινών χρόνων (τείχη, τάφοι, υπολείμματα πύργου, επιγραφές κλπ.). Αυτά έχουν μελετηθεί και ερευνηθεί από αρχαιολόγους Έλληνες και ξένους και ήδη ανήκουν στην προστασία του ΥΠΠΕ. (ΦΕΚ. 91/19.3.1964 και ΦΕΚ 389/3.9.63- ο θάφος πάνω και μέσα στο χωριό Αχινός υψομ. 40 μ. πάνω στον οποίο η εκκλησία της Βεστόκου και Λείψανα αρχαίων τείχων καθώς και οι παρακείμενοι αρχαίοι τάφοι-).

Σαν συνέχεια χρονολογικά με τα παραπάνω, είναι ο **Πύργος**, που φέρεται ως Φράγκικος, βλ. σχ.1, χάρτη 2. Πρόκειται για κτίσμα τετράγωνο, με διαστάσεις 5.70X5.70 μ² και ύψος 10-11 μέτρα, με τους περιμετρικούς τοίχους καλώς διατηρημένους, αλλά χωρίς θάλασσα και οροφή. (φωτ.3).

Για την ηλικία του οι πληροφορίες είναι συγκεχυμένες. Από την υπάρχουσα βιβλιογραφία έχουμε τις παρακάτω εκδοχές:

. ΓΑΡΔΙΚΗΣ Δημήτριος: "...κτισμένος με σκλάβιους Παλαστικούς του κατακριμνησθέντος Φρουρίου του Εχινούτου".

. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ Ιωάννης: "...σχυρώνεται (ο Αχινός) με ισχυρούς αμυντικούς πύργους, σαν αυτούς που αποτελούσαν το αμυντικό σύστημα των Φράγκων".σελ. 506,509.

. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ : " Τετράγωνος πύργος με μεταγενέστερες μετασκευές " σελ. 163.

. ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Τριαντά: " Ενετικός πύργος με μεταγενέστερες μετασκευές εξ αρχαίων δομών" σελ. 165.

. ΒΕQUIGNON YVES: "... ο καινούργιος πύργος που είναι κοντά στο τοιφάκι (ως ακήκε στο ίδιο αμυντικό σύστημα (με το τείχη) πρέπει όμως να επισκευάστηκε αργότερα, σε χρόνο που δεν ξέρω να υπολογίσω". σελ. 302, σημ.5.

. LLOYD W. DALY: " τμήμα του αμυντικού συστήματος της εποχής του Ιουστινιανού, με τη χαρακτηριστική κατασκευή των χρόνων εκείνων" σελ. 504-505 και : "... ο ανεξάρτητος πύργος του ο ΒΕQUIGNON χαρακτηρίζει, μάλλον θα έπρεπε καλύτερα να χαρακτηρίζεται Ιουστινιάνιος ", σημείωση 22, σελ. 506.

Η εξωτερική τοιχοποιία του Πύργου εμφανίζει ισόδομο κατασκευαστικό σύστημα, με σειρές από πέτρες μεγάλων διαστάσεων. Ανάμεσα στις σειρές των "δομών" υπάρχουν σειρές από μικρές πέτρες και λάσπη (βλ. φωτογρ. 4) εσωτερικά, η τοιχοποιία είναι ακανόνιστη, με εσοχές και πολεμίστρες .

Από εσοχές στους τοίχους και εναπομείναντα δοκάρια, φαίνεται ότι είχε 3 ορόφους: υπόγειο(είσοδος από ανατολή)-ισόγειο(είσοδος από βορρά)-όροφος, που επικοινωνούσαν με σκάλα εσωτερική.

Απο χαρακτηριστικά σημεία στις εσωτερικές επιφάνειες, φαίνεται ότι το ισόγειο χρησιμοποιε ως χώρος μαγειρίου-καθιστικού, ενώ ο όροφος ήταν ο κύριος χώρος διαμονής, με τζάκι. Στη δυτική πλευρά, στο ύψος του ορόφου υπάρχει καταχύστρα, εμφανής στο την εξωτερική όψη.

Οι πόρτες και τα παράθυρα - τα εντελώς αναγκαία,σε αριθμό - φέρουν τεξωτό υπέρθυρο (φωτ.2-3).

Σημείωση : Ο παραπάνω Πύργος είναι ιδιόκτητος.

2.0 πύργος

3. Τοίχονια βόρεινης πλευρας

2. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ "ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΠΥΡΗΝΑ" ΤΟΥ ΑΧΙΝΟΥ

2.1. ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΤΣΙΦΑΙΚΑ

Νότια του Φράγκικου Πύργου, σε απόσταση περίπου 130 μέτρα, βρίσκεται το κτίσμα ορθογώνιο βεσπάζον του οικισμού. Είναι το "Πυργόσπιτο", ιδιοκτησίας Ι. Μακροκώστα, που μελετήθηκε αναλυτικά από τον αρχιτέκτονα Ιωάννη Ν. Κουμανούδη " Αρχιτεκτονική ενός "πυργόσπιτου" εις το χωριό Αχινός ", τεχνικά χρονικά / Αύγουστος 1968, σελ. 505-532. από τον τρόπο κατασκευής του και από τη λειτουργία του ως κατοικία αμυντικού μηχανισμού, παραπέμπει σε πύργους που συναντάμε στον κάμπο της Θεσσαλίας (βλ.Μέγα: Θεσσαλικά Οικήσεις ", σελ. 10 και ειδικά για τους Πύργους στην Αχιά της Λάρισας σελ. 77,82,83). Με αρκετές επιφυλάξεις και με βάση αντιστοίχους πύργους-κατοικίες, αναφέρουμε ως πιθανή ηλικία του τα τέλη του 16ου αιώνα , (βλ. εικόνα 1 το χωριό Δαμάσι της Θεσσαλίας).

1. Το χωριόν Δαμάσι με πύργους τριών διαφόρων τύπων κατά σχεδίσμα του Γ. Η...
(Excursions dans la Thessalie turque en 1825, Paris 1827). Βλ. περιγραφή άνω σ. 51 & 1

(εικ 4)

Η ανάλυση "καθ' εαυτού" του πυργόσπιτου δεν αποτελεί αντικείμενο αυτής της φάσης της μελέτης.

Είναι γνωστό ότι στην Τουρκοκρατία ο Αχινός ήταν τσιφλίκι Τούρκου Πασά, το δε πυργόσπιτο εντασσόταν σε οικιστικό συγκρότημα, που θεωρούμε ότι μεταφράζει στο χώρο κάποιες κοινωνικές σχέσεις - που με τη σειρά τους είναι προϊόν των παραγωγικών σχέσεων της εποχής του τριεραμτικού συστήματος οργάνωσης των τσιφλικιών όλης της Οθωμανικής επικράτειας. (σχήμα 2σ,β,γ,δ). (φωτ.7).

4.Γενική αποψη του "πυργουσιτου" απο μακρυσ
καθως ανεβαινουμε το λοφο

5. Οικία Μακρυκλώστα
Δυτική οψη-το "πυργόσπιτο" στη γωνία

Ο "παραδοσιακός πυργός" Αγίου

6. Αποψη της βόρειας πλευρας-Είναι σαφές
το περικλειστό σχήμα του συγκροτήματος.

7. Δεσποζει το "πυργόσπιτο" της Ε. Μακρυκωστα
και το αρχιντικό λιναρδου.

Αυτή η μορφή οργάνωσης του χώρου στη καθαρώτερη μορφή της συναντιέται στις Μεσαιωνικές Οικήσεις Δυτικοευρωπαϊκού τύπου, που αντιστοιχούν στον φεουδαρικό τρόπο παραγωγής (σχή,α 2γ).

Στον Βαλκανικό χώρο που στο διάστημα της Οθωμανικής αυτοκρατορίας ακολούθησε σε γενικές γραμμές μια κοινή πορεία, το τιμαριωτικό σύστημα αποκλίνει από την καθαρή μορφή (Δυτικού τύπου) του φεουδαρικού τρόπου οργάνωσης παραγωγής και σχετίζεται περισσότερο με τον Ασιατικό τρόπο παραγωγής (28).

Ο Γ. Μέγας (29) έχει εντοπίσει οικιστικά συγκροτήματα τσιφλικιών στην Αλβανία και γράφει : "... περί της προελεύσεως των πυργοειδών οικιών, οι οποίαι κατά τον ΝΟΡΟΣΑ μεταξύ των ετών 890 και 1274 επληθύνθησαν εν τη Μέση Αλβανία, ο δε ABERLUNDI νομίζει, ότι οικοδομικώς πρέπει να αναχθώσιν εις τους Πύργους και DONJONS της Δύσεως, οι οποίοι από του 12ου μέχρι του 15ου αιώνος είχαν διαδοθεί εν τη κεντρική και Νότια Ευρώπη, τείνει μάλιστα να θεωρεί την πολιτογράφειν" τούτων ως το έρχον πηλοδοίων κτιστών της συντεχνίας των οικοδόμων, επειδή οι κτίσται εν Αλβανία ονομάζονται "MASTORI"....."

Αντίστοιχα, ο Σπ. Ασδραχάς (30) γράφει : "..... συνεχής μεγάλη χιασκτησία, τα "τσιφλίκια", δημιουργεί και το δικό της οικιστικό τύπο, όπου κυριαρχεί το οίκημα του ιδιοκτήτη ή του εκπροσώπου του, μάλιστα σχυρό κάποτε υπάρχουν και άλλα σημεία για την προστασία του χωριού...."

(28) Ασδραχάς Σπύρος: Το κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο της παραδοσιακής Αρχιτεκτονικής κλπ. σελ. 16,17.

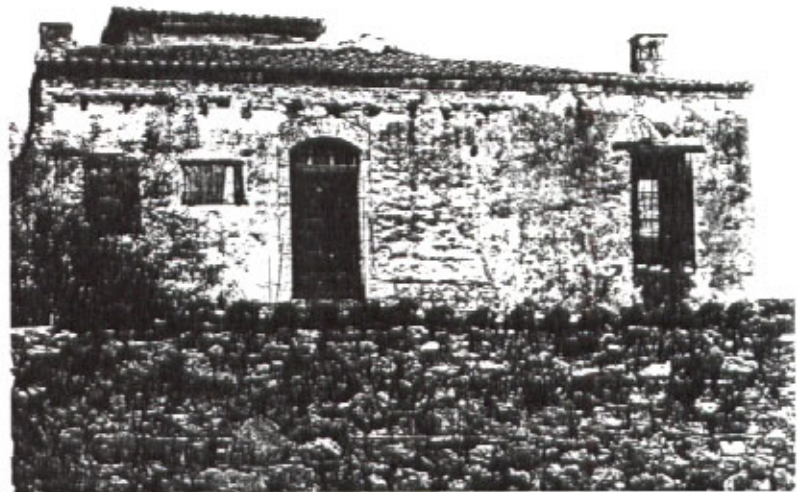
(29) Μέγας Γεώργιος: Η Ελληνική οικία κλπ. σελ. 113,114.

(30) Ασδραχάς Σπύρος: ο.π. σελ. 17.

ΟΙΚΙΑ Θ. ΛΙΝΑΡΔΟΥ

8. Νοτιοανατολική όψη

9. Δυτική όψη
(πριν τις εργασίες επισκευής
ανακαίνισης)

10. Ανατολική όψη

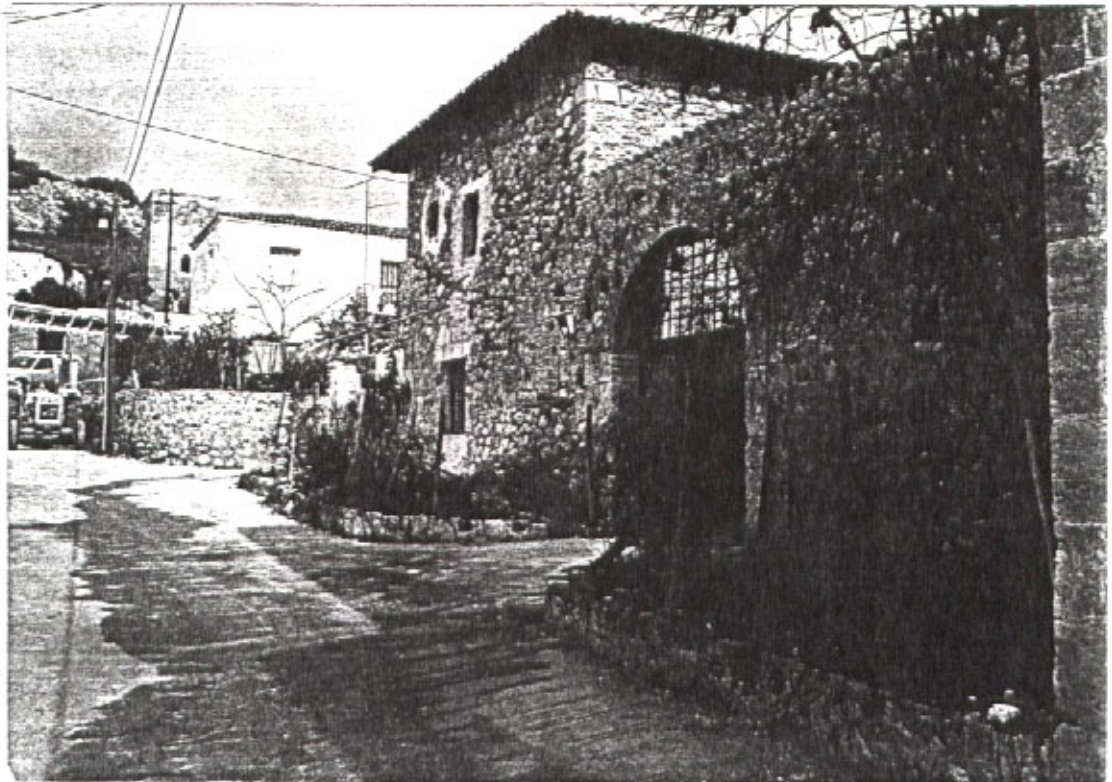

11. Η πυλή στη νότια πλευρά του συγκροτήματος

21

12. Η πυλή στην Ανατολική πλευρά όπως εμφανίζεται σήμερα φραγμένη από μεταγενέστερη σκαλιά

13. Η πυλή στην Δυτική πλευρά, σήμερα έχει μεταφερθεί από άλλη θέση της ίδιας πλευράς, στην εδώ εικονιζόμενη.

Σε ότι αφορά τον "υπο μελέτη" παραδοσιακό πυρήνα του Αχινού και με αφετηρία το γόημα του ως διαδικασία παραγωγής του, επισημαίνουμε σε σχέση με τα παραπάνω και τα εξής σημεία - που προκύπτουν από την ανάγνωση της οικιστικής δομής του ίδιου του συγκροτήματος (σχήμα 4).

α. Από τις νοητές -διακεκομμένες γραμμές ορίζεται καθαρά το περίγραμμα. Έχει κανονικό ορθογωνικό σχήμα, διαστάσεων 43,0x50,0 μέτρων. Το σχήμα αυτό υλοποιείται από τα ίδια τα κτίσματα δομημένα σε σειρά.

Αυτές οι συνέχειες του κτισμένου τμήματος παραπέμπουν σε συστοιχίες κτισμάτων, τις ονομαζόμενες "συρτάρες" του Θεσσαλικού κάμπου, που αναπτύχθηκαν την εποχή της Τουρκοκρατίας (31).

β. Είναι εμφανές από την πρώτη ακόμα προσέγγιση του συγκροτήματος, αλλά και από την αποτύπωση του και από πληροφορίες των οικιστών, ότι το σύνολο αυτό συγκροτεί κλειστό σχήμα, στραμμένο εσωτερικά.

Οι προσπελάσεις στην κάθε μονάδα κατοικίας δεν έχουν άμεση σχέση με τον εξωτερικό δημόσιο χώρο, αλλά γίνονται μόνο από εσωτερικές αυλές (σχ. Α4). Ο περίβολος ήταν συνεχής, με ύψος 3-5 μέτρα, με καθαρή διάθεση να αποτελέσει ισχυρό φράγμα ανάμεσα στον εξωτερικό και τον εσωτερικό χώρο.

Η είσοδος στο συγκρότημα γινότανε με πύλες ιδιαίτερα φροντισμένης κατασκευής, με χαρακτηριστική τοξωτή γεφύρωση και τοποθετημένες σε καίρια σημεία στις τρεις πλευρές του περιβάλλου-ανατολική-δυτική-νότια. Δεν είναι τυχαίο ότι στην τετάρτη (βόρεινή) πλευρά του δεν συναντάμε σχεδόν κανένα άνοιγμα. Οι σημερινές εισόδους και παράθυρα είναι μεταγενέστερες.

Αυτή η άποψη για την εσωστρέφεια του όλου συγκροτήματος ενισχύεται και από τα εξαιρετικά μικρά μέγεθος των οποίων ανοιγμάτων που διατρέχουν τις τρεις παραπάνω πλευρές και των οποίων η μορφολογία υπαγορεύει αμυντικές διαθέσεις παρεμφερείς με αυτές που συναντάμε σε κτίσματα ορεινών οικισμών του Ελλαδικού χώρου.

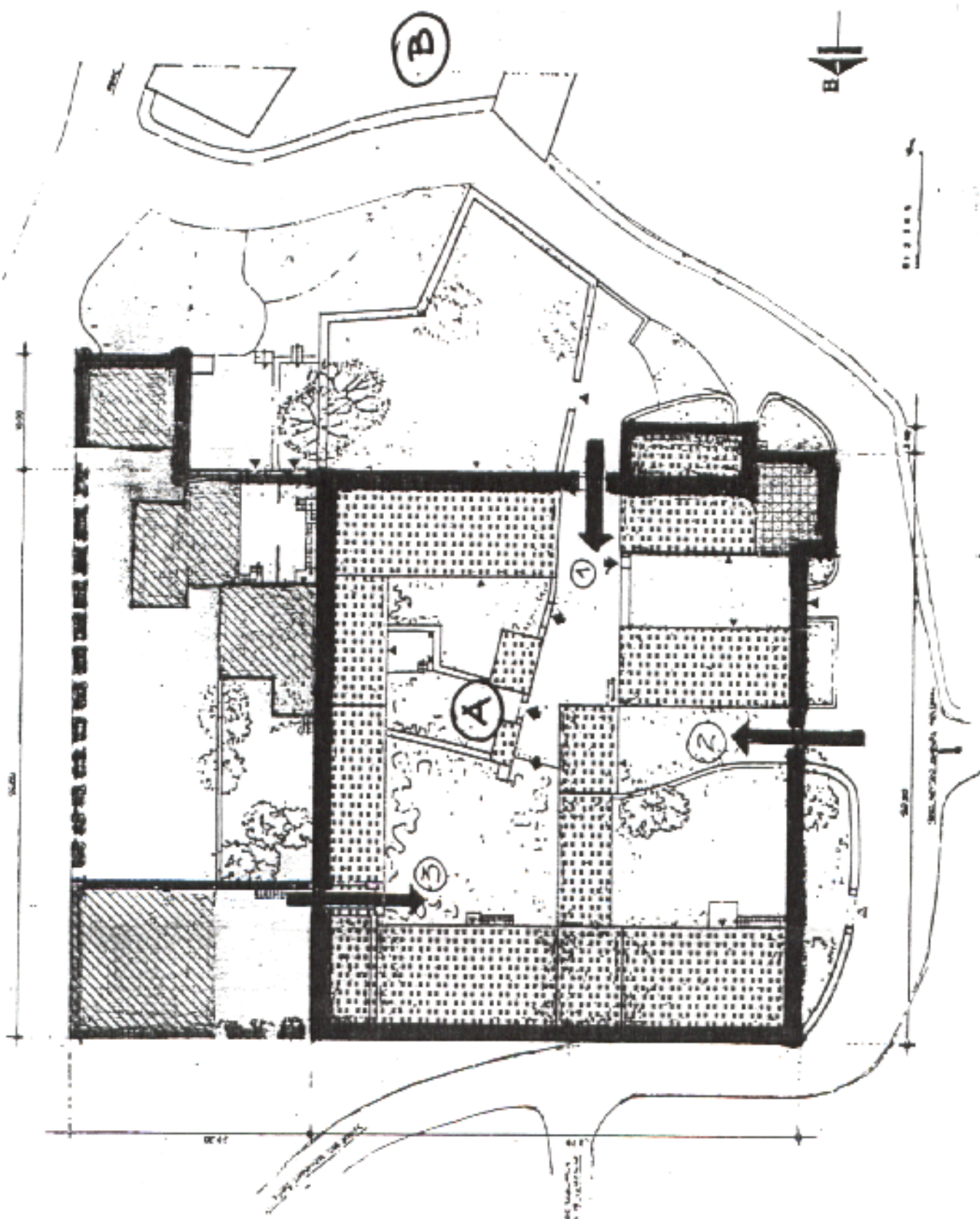
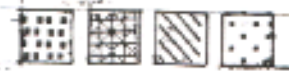
γ. Η θέση του συγκροτήματος δείχνει μελετημένη από άποψη προσανατολισμού και εποπτείας της γύρω περιοχής.

Είναι στραμμένο προς το Νότο, με τη Βορεινή πλευρά του προφυλαχμένη από τη κλίση του εδάφους και το λόφο. Το σημείο ετούτο ειδικά στην τοπολογική του συσχέτιση με το προς Νότο συγκρότημα ιδιοκτησίας ΡΩΤΗ (συγκρότημα Β), ενισχύει την άποψη του πυρήνα ως οικιστικό συγκρότημα (συγκρότημα Α), αφού (i) το Β περιλάμβανε αποκλειστικά βοηθητικές χρήσεις για τις ανάγκες του Α (ii) υπάρχει τέτοια υψομετρική διαφορά μεταξύ των δύο συγκροτημάτων, ώστε να προσαποφασίζεται η λειτουργία τους σε διαφορετικά επίπεδα.

(31) Μέγας Γεώργιος: Θεσσαλικά οικίσματα, κλπ. σελ. 17.

ΛΠΟΜΝΗΜΑ

αρχαική οικιστική οργάνωση
 παραδοσιακού πυρηνιακού
 οικισμού (7ου αιώνα -
 "πυρροσπίτο")
 μεταγενέστερες προσθήκες ή
 αλλαγές του 19ου α.
 σύγχρονες προσθήκες και
 αλλαγές.

Οικιστική οργάνωση
 παραδοσιακού Πυρηνια

Εσωτερική αυλή-προσπελάσεις
κτισμάτων.

14. Η αυλή στη νότια πλευρά
του συγκροτήματος.

15. Εσωτερική αυλή-σπίτι
Π. Αγγελόκωνσταντη

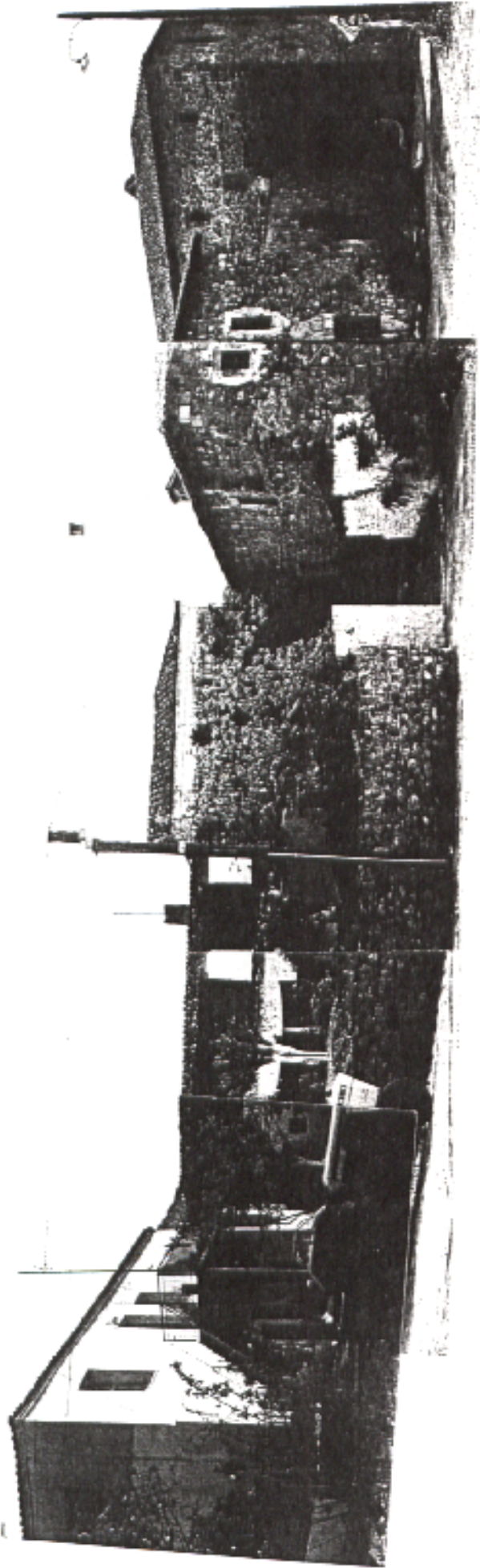
16. Σπίτι ιδιοκτ. Ραυτοπούλου, με
είσοδο από την εσωτ. αυλή.

17. Οψη βόρεινη ιδιοκτησίας Β. Ρωτή (πρώην Καμπούρη)
 Ο δρόμος αγάμεσα στα συγκροτήματα Α και Β τσιφλικά
 και υποστατικών.

18. Το συγκρότημα των υποστατικών - Ανατολική πλευρά

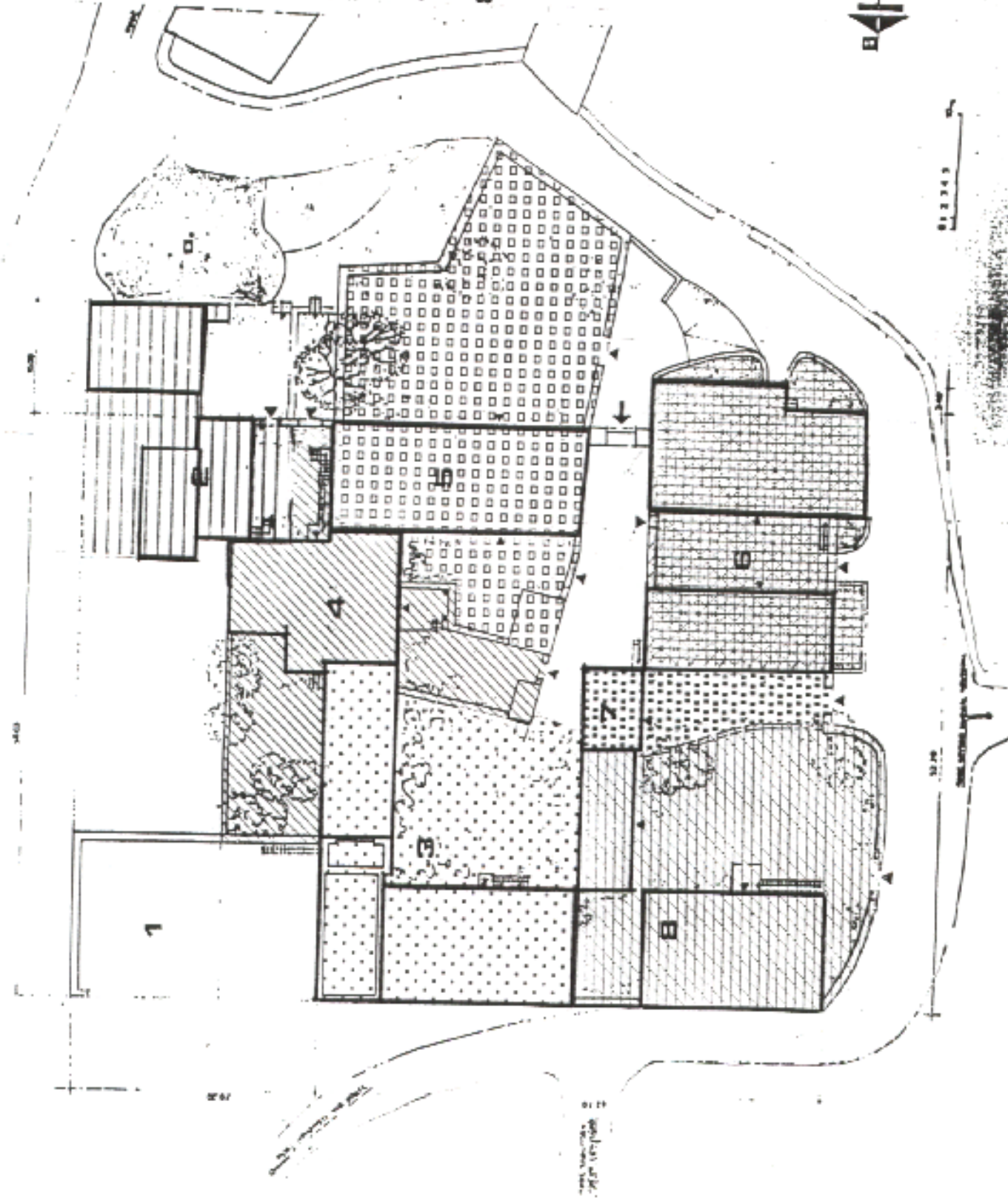
25

Δυτική όψη συγκροτήματος - ιδιοκτησίας Μιχρόινα, Αγγελόκωνσταντή,
Μακρυκώστα.

6. Σε σχέση με τους Κατοίκους του πυρήνα, η σύνθεση τους ήταν διαφορετική κατά περιόδους. Στην Τουρκοκρατία, που ο Αχινός ήταν τσιφλίκι Τούρκου πασά, φαίνεται ότι το συγκρότημα αποτελούσε τη κατοικία τη δική του και του υπηρετικού προσωπικού. Όταν το τσιφλίκι το αγόρασαν οι Σκουμπουρδήδες, κατοίκησαν, με τη σειρά τους στο "εν λόγω" συγκρότημα. Στην εποχή των Σκουμπουρδήδων - σύμφωνα με μαρτυρίες των τωρινών χρηστών - κατοικία του άρχοντα τσιφλικά και των συγγενών του εντοπίζεται στα κτίρια σημερινής ιδιοκτησίας Ε. Μακρικόστα, Θ. Αινάρδου και Ραυτόπουλου. Στο πρώτο κατοικούσε ο πατέρας Σκουμπουρδής και στα άλλα δύο αντίστοιχα οι γιοί του. Οι σημερινές ιδιοκτησίες έχουν προκύψει (α) από την αγορά των επι μέρους τμημάτων του συγκροτήματος από κολλήχους του τσιφλικά. Συγκεκριμένα, η ιδιοκτησία Β. Αινάρδου είναι γένος Σκούφου (όπως και τα παρακείμενα κτίσματα), επιστάτη του Σκουμπουρδή από το 1910-15, και από κληρονομική μεταβίβαση σε απογόνους του Σκουμπουρδή - ιδιοκτησίες Ραυτόπουλου και Ε. Μακρικόστα (έμμεσα) Σχήμα Α5.

ΙΠΠΟΝΟΜΙΑ

1. Όμιλ. αγγιστών
2. " " " " " " " "
3. Ραυτοπούλου (Στέλιος Σκουφής - Πρωτόης)
4. Αλιναίου Θεμιστοκλή (Ζωή Σκουφής)
5. Μπετάνικου Χρήστου
6. Μαυρομάστα Ελένης (Στέλιος Ραυτοπούλου)
7. Αστελιανιδίου Τεσσαράση
8. " " " " " " " "

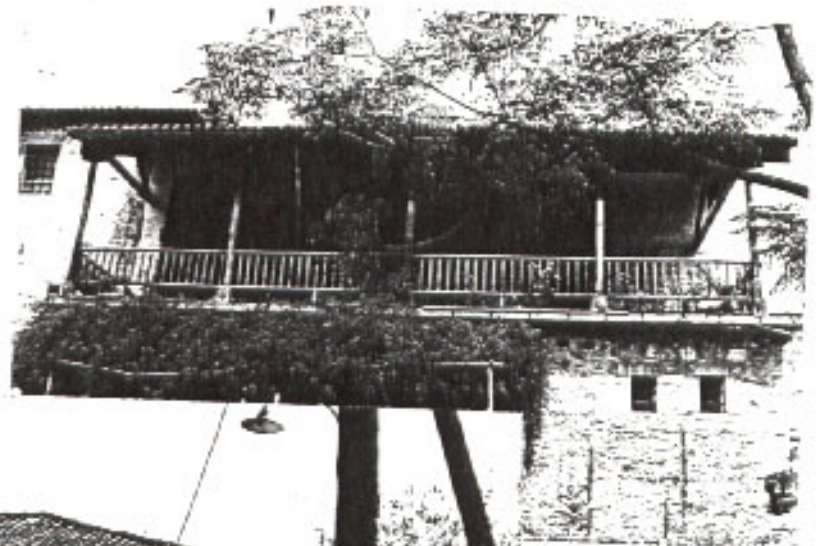
ΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΑΔΕΙΞΗ ΙΠΠΟΝΟΜΩΝ

27

21.

20.Ιβιοκτησία Μακρυκώστα
 το ονομαζόμενο "πυργόσπιτο"
 Οψη δυτική κ νότια

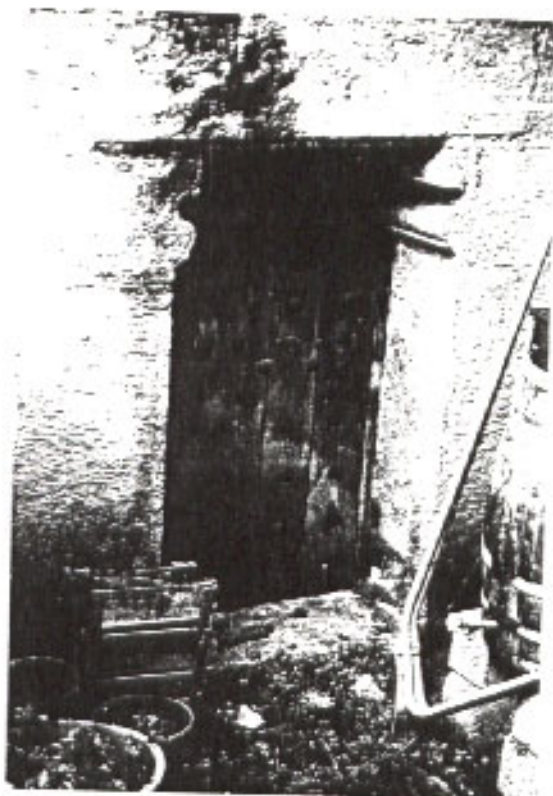
22.

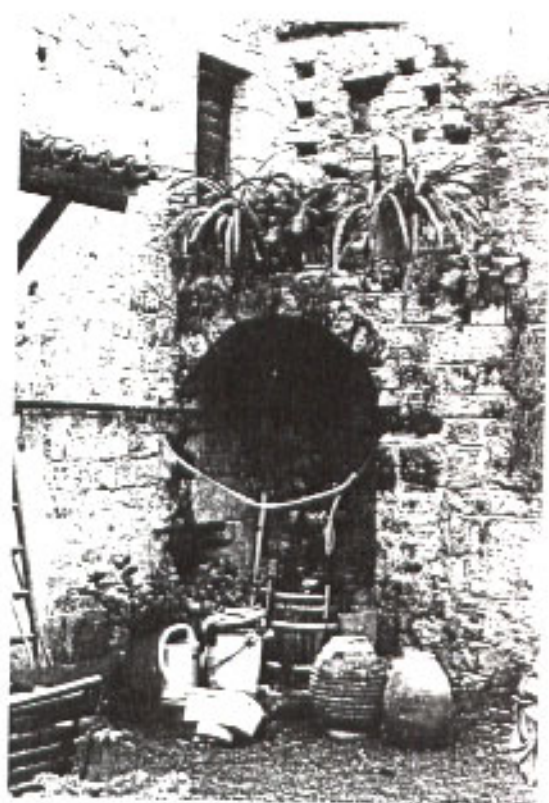
23.

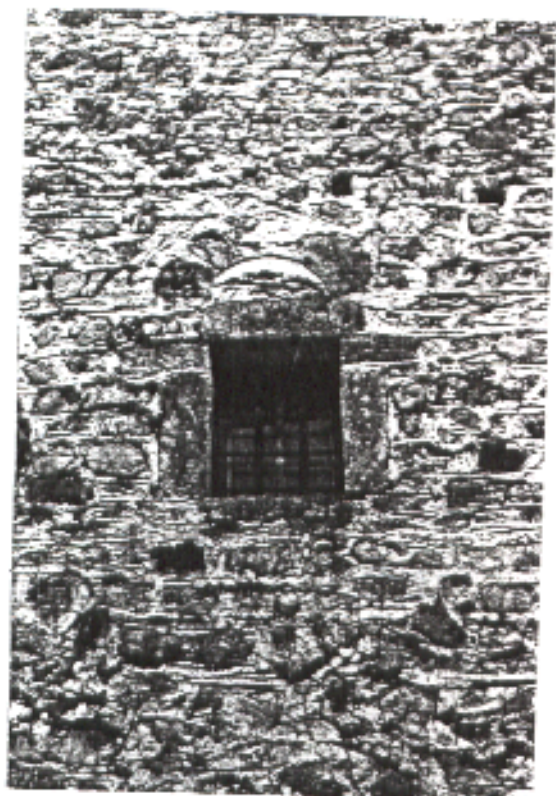
24.Ιδιοκτησία Ελ.Μακροκωστα
-οψη νοτιοανατολική

26 Η πορτα κατω απο τη σκαλα
της διπλανης εικονας

25.Το θολωτο πλατυσκαλο
και η σκαλα-εισοδος
στηβορειοδυτικη γωνια του

27.Παραθυρο στη δυτική πλευρά
του "πυργουσιου"

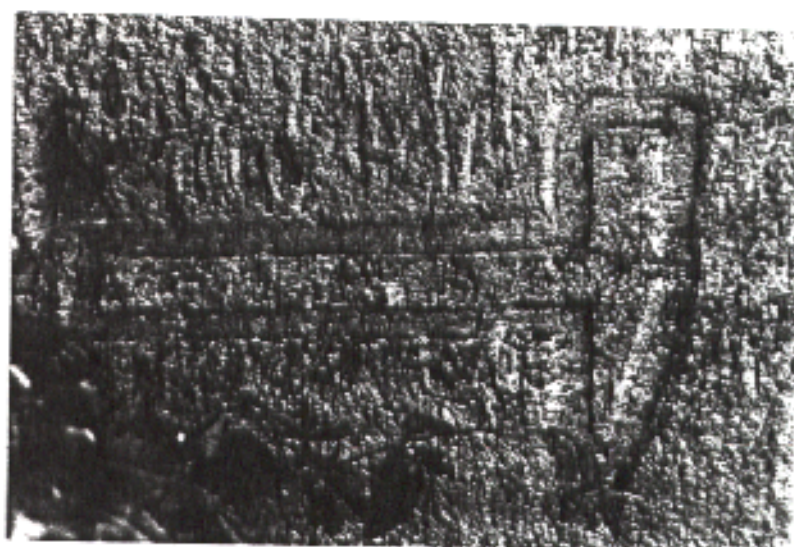
29

28.αποθήκη νεροχυτη
στη δυτική πλευρά
του "πυργουσιου"

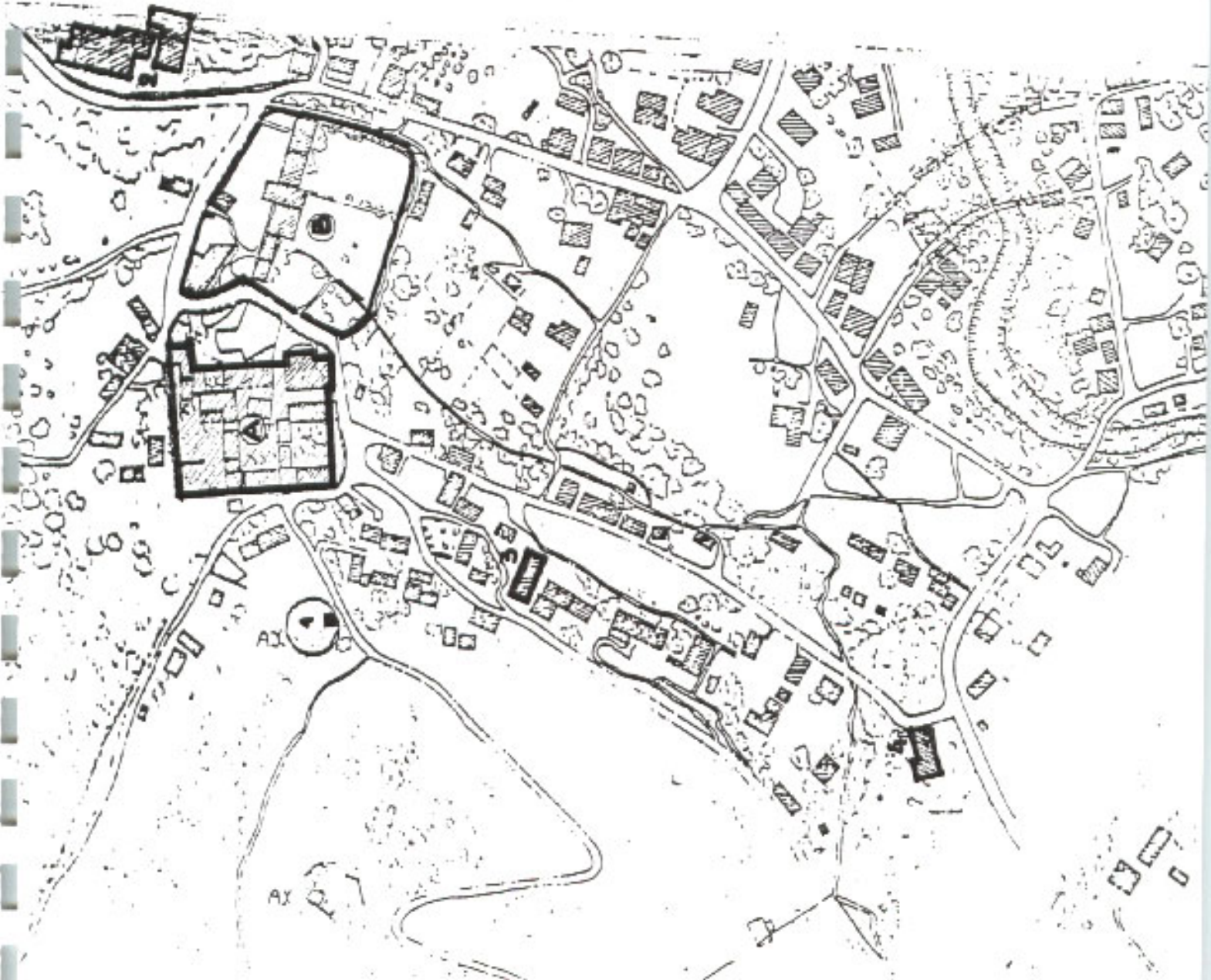
29.

30.Λιθαναγλυφα στη Β.Δ.γωνία
του "πυργουσιου".

ΠΛΟΜΗΝΑ

- 1 Πύργος Φραγκικός
- 2 τσιφλίκι Σκομπλουρδών - (A)
- 3 ιδιοκτησία Ρίσην (πρ. Καμπλουρι) - (B)
- 4 Καμπλουρι
- 5 «Κουτσάκι»
- 6 Μερομυλός

Χάρτης 2α

2.2. ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΥΠΟΣΤΑΤΙΚΩΝ

Αγοράστηκε από των Ηπειρώτη Καμπούρη γύρω στα 1880 και σήμερα ανήκει στην κόρη του - σύζυγο του "ΡΩΤ.Η Βάσσου. Σύγχρονες του ΚΑΜΠΟΥΡΗ είναι οι αποθήκες (Κατοικία του επιστάτη, 1933) σημερινής ιδιοκτησίας κ. Άννας Καμπούρη. Σχέδιο Α1 κ. χάρτης 2α.

Ανήκει στο συγκρότημα του τσιφλικιού, αλλά είναι εντελώς ορισμένο, αποτελώντας σύνολο ανεξάρτητο με χρήσεις βοηθητικές ως προς το πρώτο. Η υπόθεση ότι τα 2 συγκροτήματα είχαν δική τους περιτοίχιση και συγκρότηση το καθένα ενισχύεται από τα παρακάτω:

ΟΙ ΧΡΗΣΕΙΣ

1. Το Α έχει χρήση αποκλειστικά οικιστική για τον τσιφλικά και τα μέλη της οικογενείας του. Αποτελείται από κτίσματα κατοικίας και κτίσματα αποθήκευσης προϊόντων (λάδι, δημητριακά).

Το Β περιέχει καθαρά χρήσεις βοηθητικές που αναφέρονται στο τσιφλικί. Περιλαμβάνει 2 κτίσματα με 4 κατοικίες υποστατικών του τσιφλικά, σταύλους για τα άλογα του τσιφλικιού, κουτσέκι - αποθήκες και λιωτρίβι.

Η ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗ - ΕΙΣΟΔΟΣ

2. Η Νότια Πύλη του Α έχει μορφή και τρόπο κατασκευής που δείχνουν ότι αποτελούσε την κύρια και βασική είσοδο προς αυτό.

Η ύπαρξη φυλακίου - παρατηρητηρίου ανατολικά της (σύμφωνα με τις αφηγήσεις των περιόικων) και η θέση της με το βοξό κεκλιμένο επίπεδο μπροστά δεν μπορούν παρά να τονίζουν πύλη που είχε σχέση με δρόμο δημόσιο.

Η ΤΟΠΟΛΟΓΙΑ

3. Η μεγάλη υψομετρική διαφορά (περίπου 8 μέτρα) μεταξύ τους με το οικιστικό συγκρότημα στο πιο ψηλό και δεσπόζον σημείο, δημιουργεί αμέσως σχέσεις υποτέλειας του Β απέναντι του.

Άλλωστε η θέση του Α σε ένα από τα μοναδικά στον οικισμό πλατώματα που διαμορφώνονται από τις ισουψείς σηματοδοτεί την ιδιαιτερότητα του. Αντίθετα το Β είναι χτισμένο σε σημείο με μεγάλη κλίση και επίπεδα που απαιτούν διαφορετική αντιμετώπιση (μικρά κτίσματα, κλιμακωτή-διάταξη κλπ.)

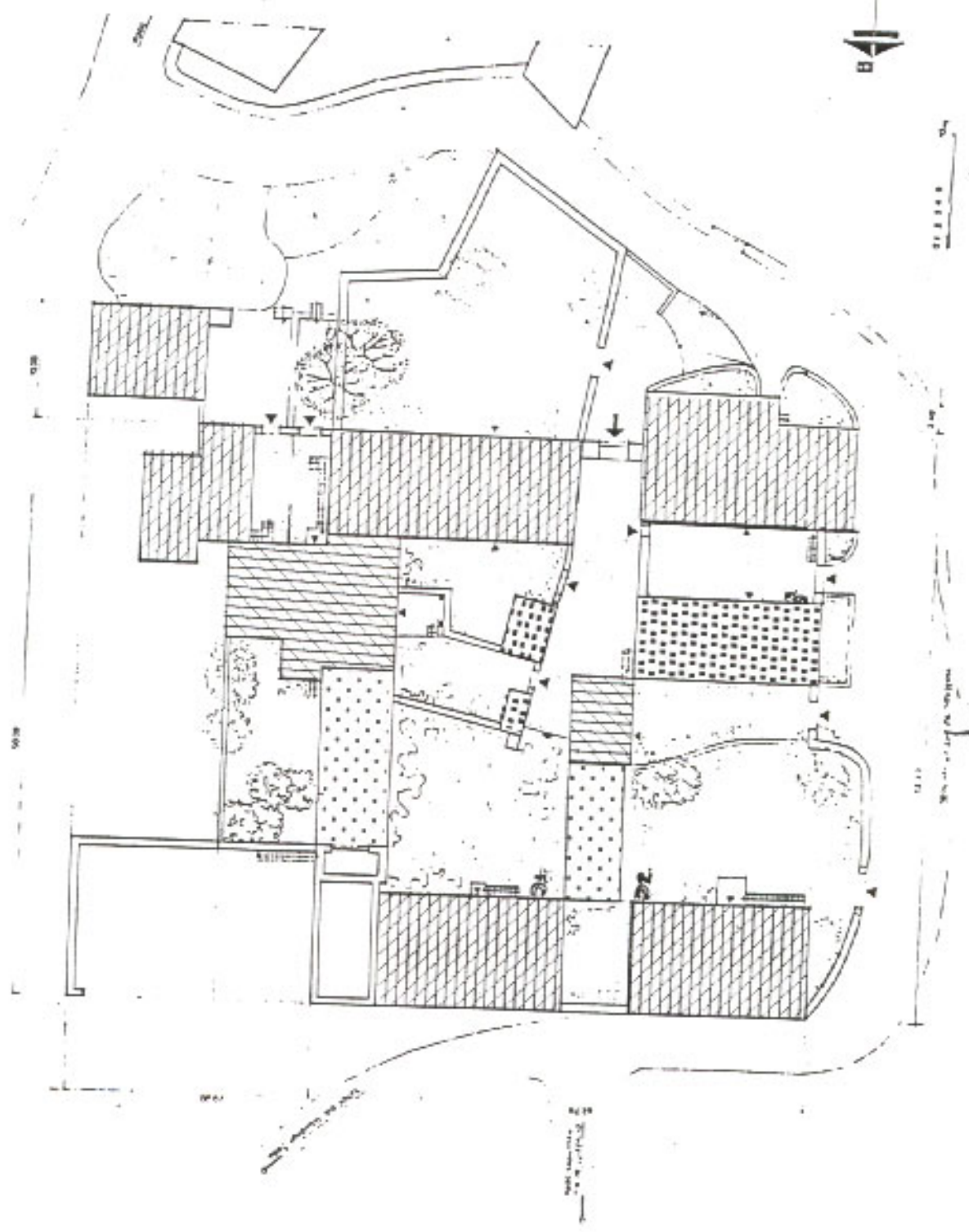
ΥΠΟΜΟΝΗ

ΚΑΤΟΙΚΙΑ
ΑΠΟΘΗΚΗ
ΛΟΥΤΣΕΜ

ΧΡΟΝΟΣ

ΣΧΗΜΑ 6

ΣΥΜΒΟΛΙΑ

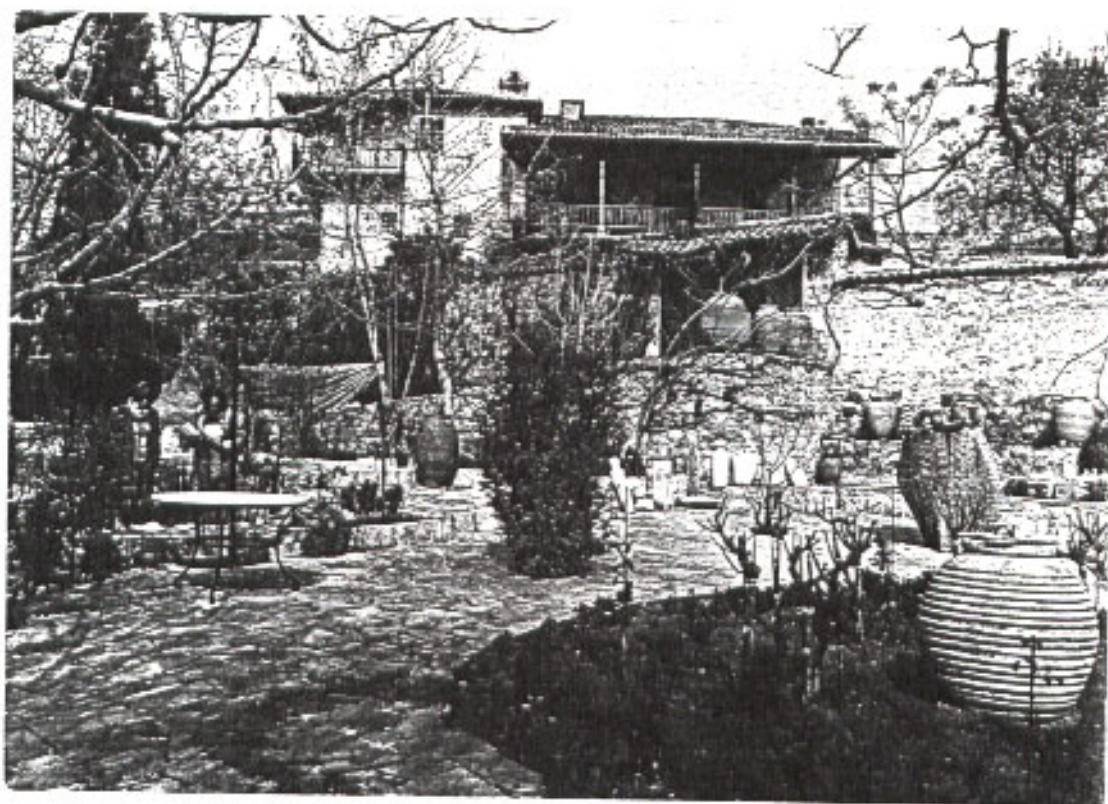
- Ισόγειο
- Διπρόδροφο
- Υπώροφο

Αριθμός Ορόφων

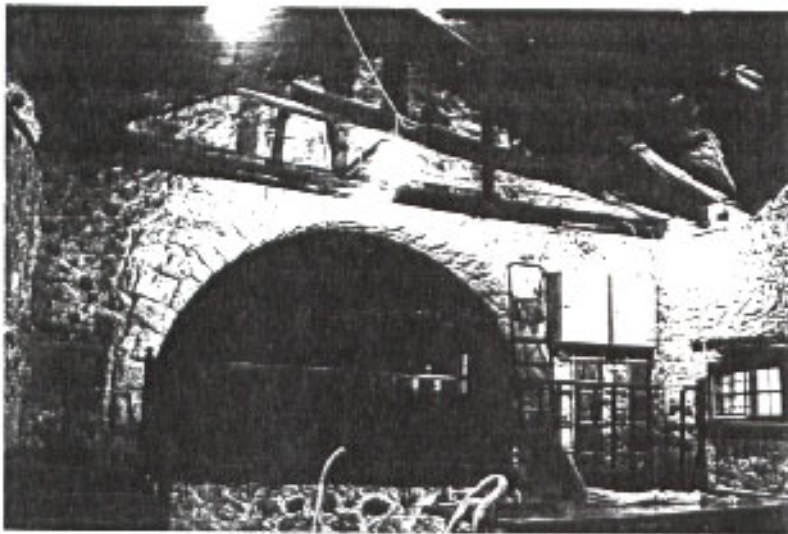
Σχήμα Υ.

Οικία Β. Ρώτη - δυτική όψη και αυλή

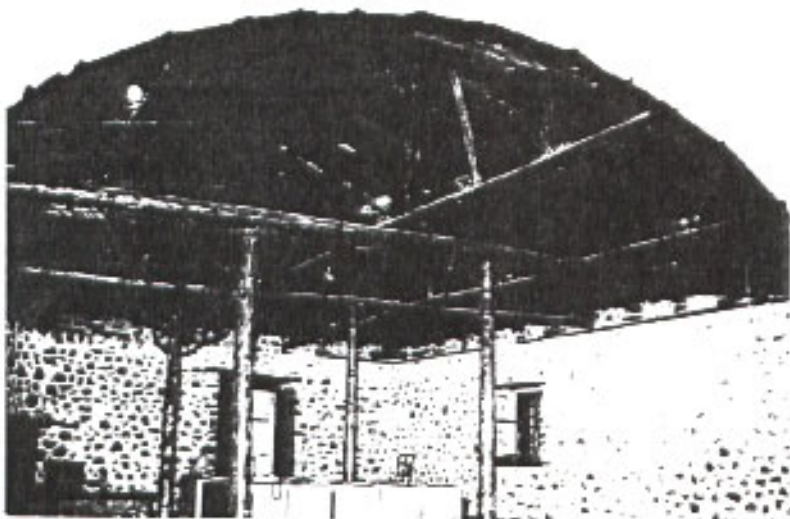

Οικία Ε. Μακροκώστα από την αυλή Β. Ρώτη

Ιδιοκτησία Β. Ρωτή
(πρώην Καμπούρη)

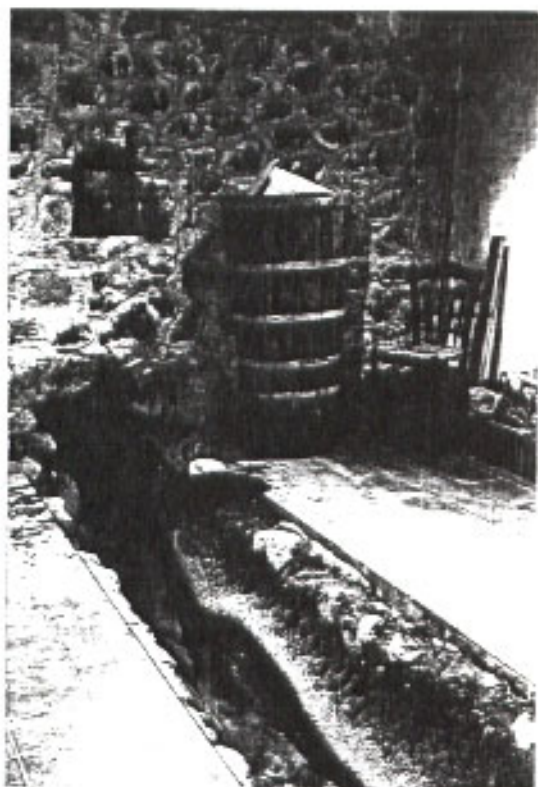
Ο σταύλος - εσωτερική άποψη
(σε εξέλιξη εργασίες
διαμορφώσεις σε Ξενώνα)

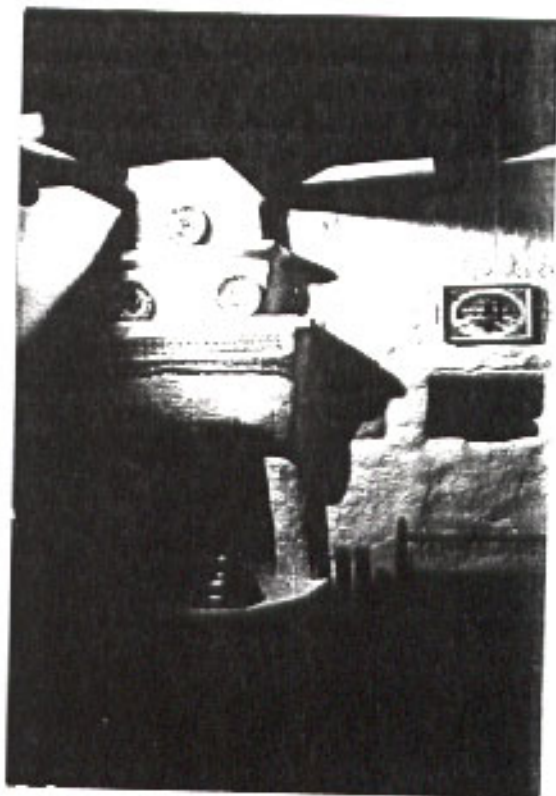
Ο σταύλος - Το ζευκτό της
στέγης

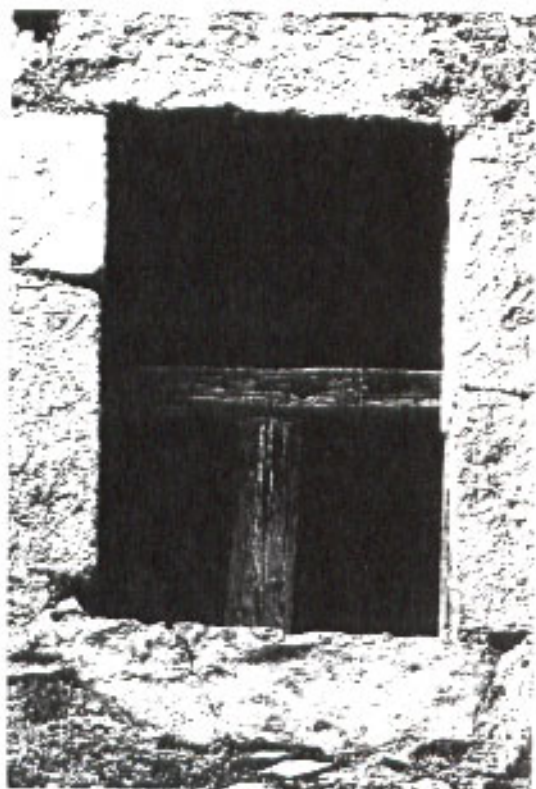
Το κτίσμα του ελαιοτριβείου και το κουτσέκι από νοτιοδυτικά

Ισόμιο 2ου κτισματος Ιδιοκτησίας
ΡΟΤΗ. Το νερό ελέγχει την ποσότητα
που απαιτεί το χλοοριζι.

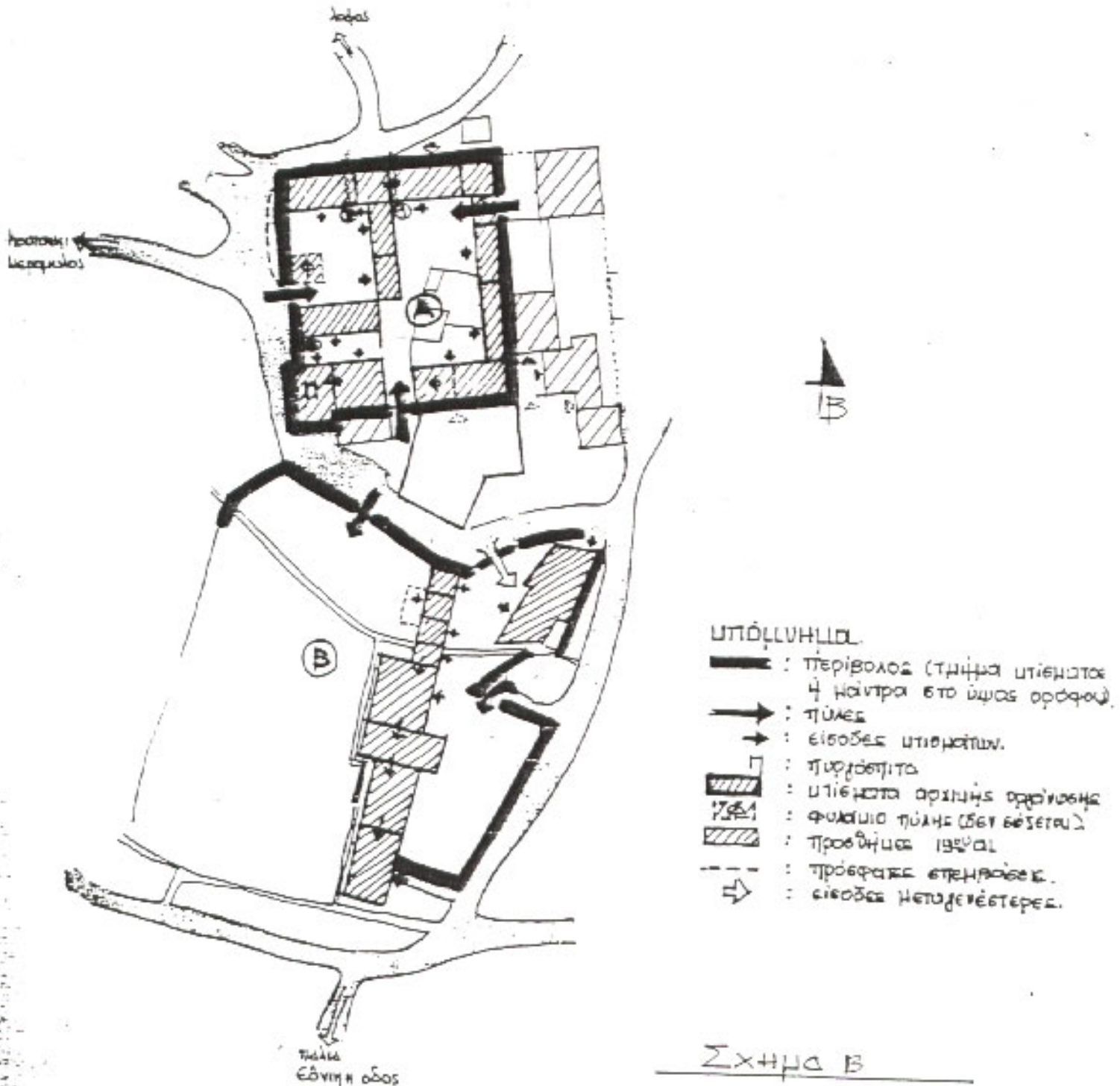

Τjaki στο κτιστικό Β. ΡΟΤΗ

Παράθυρο παλαιού τύπου στην
Ιδιοκτησία Β. ΡΟΤΗ - ανατολική πλευρά.

Το Β είχε εισόδους ανεξάρτητες, σε σημεία που εξυπηρετούν όλες τις διαφορετικές λειτουργίες του. Είναι χαρακτηριστική η κλιμακωτή λύση κλίσης διάταξη των κτισμάτων χτισμένα, σε σειρά κατά τον άξονα Β-Ν. Η λειτουργικότητα των συγκροτημάτων φαίνεται στο παρακάτω σχήμα Β.

Η ύδρευση του συγκροτήματος γινόταν με 3 πέτρινες "κούπες" όπου κατέληγαν πέτρινοι αγωγοί, τα "γκρίζια". Και οι 3 "κούπες" σώζονται και η θέση τους φαίνεται στο σχήμα 6. Ειδικά για τη I υπάρχει και το κάτω μέρος του αγωγού στο ισόγειο του ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ (φωτ.33).

4.2. Το κάθε κτίσμα έχει είσοδο και χώρο υπαίθριο στο εσωτερικό του συγκροτήματος. Οι σημερινές μάντρες πρέπει να έγιναν με την απαλλοτρίωση του τσιφλικιού (χωρισμός ιδιοκτησιών).

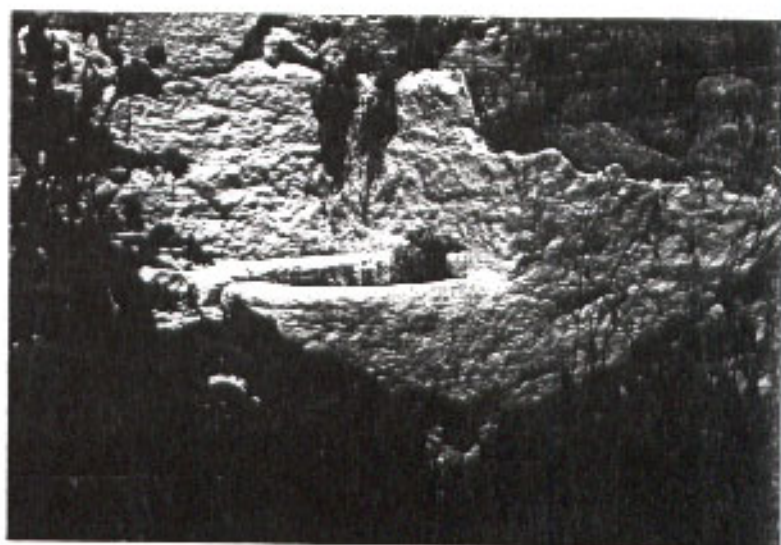
Σε ότι αφορά τη χρήση των κτισμάτων ή είναι κατοικίες ή είναι αποθήκες λαδιού και δημητριακών (σχήμα 6). Επισημαίνουμε ότι η κατοικία ως λειτουργία ήταν αποκλειστικά στον όροφο και ποτέ στο ισόγειο το ισόγειο χρησίμευε (και εξακολουθεί σε καθολική σχεδόν κλίμακα να χρησιμεύει) ως χώρος βοηθητικός. Ειδικά, το ισόγειο του αρχοντικού του 1839 (σημ.ιδιοκτ. Ε. Μακρυκώστα) ήταν σπηροτροφείο μέχρι κάποια εποχή (πληροφορίες της ιδιοκτήτριας), ενώ μετά διαμορφώθηκε σε γραφείο από τον ΣΚΟΥΜΠΟΥΡΔΗ τότε έγινε και τζάκι. Για το κτίσμα σημ. ιδιοκτησίας ΜΠΕΤΕΝΙΟΥ ξέρουμε ότι έγινε το 1940, άρα η χρήση του ισόγειου ως κατοικία δεν είναι ενδεικτική. Ιδιαίτερη προσοχής είναι η σειρά των ισόγειων της βορεινής πλευράς: θολωτά, κατά τον άξονα Α-Α, με στεφάνια ημικυκλικά κατά διαστήματα (φωτογρ.42).

Για το ισόγειο του ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ στη Β.Α. γωνιά του συγκροτήματος λέγεται ότι ήταν "χαμάμ", έχει θολωτή κατασκευή, είναι επιχρισμένο εσωτερικά αλλά σχεδόν απρόσιτο (εγκαταλειμμένα, το μοναδικό κτίσμα που δεν μπορέσαμε να επισκεφθούμε). Οι προσβάσεις στον όροφο (κατοικία) στην αρχική οργάνωση γίνονταν με εσωτερική σκάλα από το ισόγειο. Οι σημερινές εξωτερικές πέτρινες σκάλες έγιναν όταν το επέτρεψαν οι συνθήκες ασφαλείας. Όλα τα κτίσματα στην αρχική οργάνωση ήτα διώροφα. Τα σημερινά ισόγεια έχουν προέλθει από κατάρρευση του ορόφου ή σύγχρονη επέμβαση. Δεν είναι τυχαίο ότι τα 2 πιο σημαντικά κτίσματα, που έπαιξαν ρόλο "αρχοντικού" (ΜΑΚΡΥΚΩΣΤΑ -ΛΙΝΑΡΔΟΥ) έχουν 3 ορόφους και δεσπόζουν σε όλο το συγκρότημα.

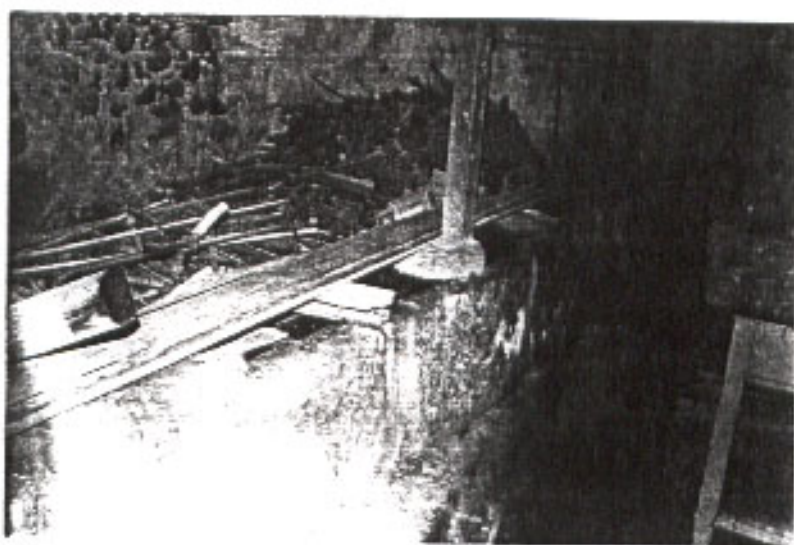
4.3. Για το συγκρότημα των υποστατικών Β είναι εντυπωσιακό το γεγονός της οριζόντιας επικοινωνίας από το πρώτο μέχρι το τελευταίο κτίσμα (βλ. σχήμα 9)

"Κούπια στην εσωτερική αυλή
ιδιοκτησίας Ραυτόπουλου.
Συνολικά 4 "κούπια" χρησιμοποιούνται
για την ύδρευση του συγκροτήματος.

"Κούπια" στην ιδιοκτησία Αγγελόκωνσταντου
και Μηρούνα.

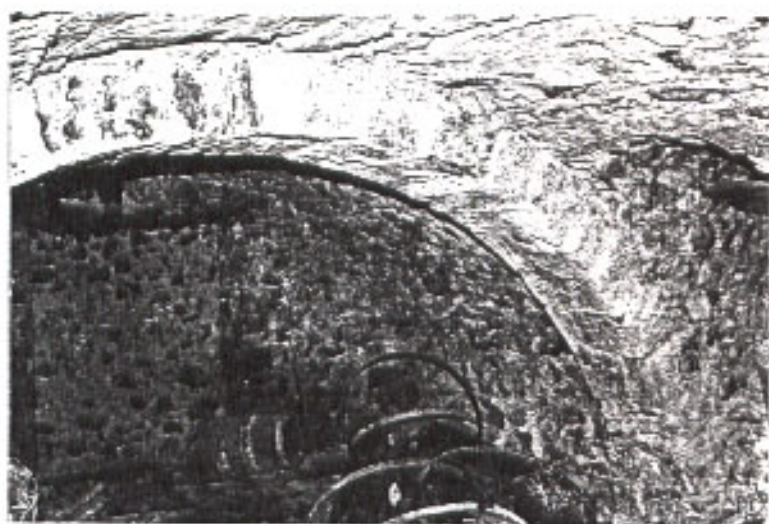

Αγωγός ύδρευσης "γκιρίτζι" στο ισόγειο
Ραυτόπουλου.

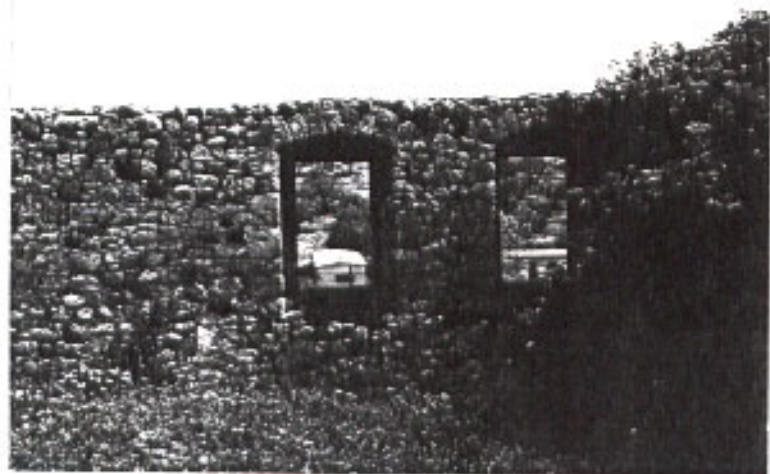
ΘΟΛΩΤΑ ΙΣΟΓΕΙΑ
ΒΟΡΕΙΝΗΣ ΠΛΕΥΡΑΣ

Ισόγειο Μηρούνα

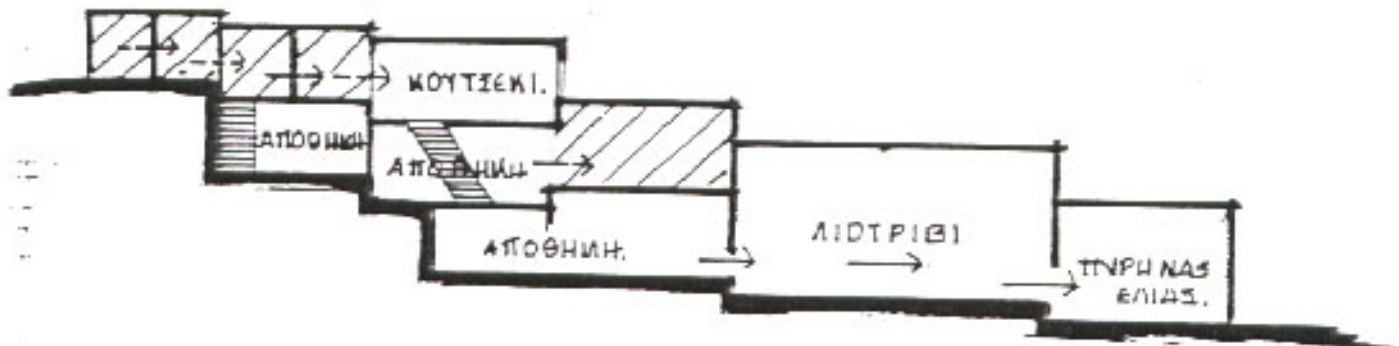

Ισόγειο Αγγελικωνοσταστή-φαλ-
νεζαί πόρτα στο βάθος, προς
ίδιοκε. Ραυτόπουλου.

Ερειπωμένο κτίσμα στην
εσωτερική βορειοανατολική
πλευρά του συγκροτήματος.

Χαρακτηριστικό είναι το νερό που περνάει (και περνά) από το ισόγειο του 2ου κτίσματος (σχήμα 8) ώστε να ρυθμίζεται η ποσότητα του νερού που αποκτούσε το λιδοτριβί.

ΤΟΜΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΞΟΝΑ Β-Ν.

ΥΠΟΜΗΝΗΔΑ:

▨ : ματασία.

---> : σημερινές επεμβάσεις.

(α.β.)

5. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ:

5.1. Όλα τα κτίσματα του τσιφλικιού παρουσιάζουν συγγενή μορφολογικά χαρακτηριστικά ως προς το είδος και τρόπο κτισίματος, ανοίγματα, στέγη κλπ. Διαφέρουν στο ύψος, που είναι ανάλογο του βαθμού σημαντικότητας του κτιρίου (Πυργόσπιτο-αρχοντικά-αποθήκες-κατοικίες υποστατικών - σταύλος-θιοτρίβι).

Έχουν τα χαρακτηριστικά χωρίσματα των ορεινών περιοχών της Ελλάδας με χαρακτήρα καθαρά αμυντικό (ψηλός μαντρότοιχος)για περίφραξη, πολεμίστρες στο ισόγειο, μικρά και λίγα ανοίγματα στον όροφο.) Έχουν σχήμα κάτοψης ορθογώνιο και όγκο πραχματικό, με 2 ή 3 ορόφους.

Είναι πέτρινα, ανεπίχριστα (άρχισαν να επιχρίονται απο τα μέσα 19ου με αρχές 20ου αιώνα). Απο λιθοδομή είναι όλοι οι φέροντες τοίχοι απο τα θεμέλια μέχρι τη στέγη, οι μη φέροντες τοίχοι (εσωτερικά χωρίσματα) κατασκευάζονται απο ξύλινο σκελετό και σοβατίζονται (μπαζδατί).\Σε αντιστοιχία με τον όροφο βρίσκονται τα ανοίγματα:

Στο ισόγειο μικρά και μάλιστα προς το εσωτερικό του συγκροτήματος ή πολεμίστρες (π.χ.πυργόσπιτο) όσο ανεβαίνουμε σε όροφο γίνονται περισσότερα σε αριθμό και μεγαλύτερα σε διαστάσεις κυρίως προς το Νότο.

Οι πόρτες είναι ξύλινες, γερής κατασκευής, με λαμπάδες διαμορφωμένους απο μεγάλα , καθοπελεκημένα αγκωνάρια, με υπέρθυρο συχνά τοξωτό.

Τα παράθυρα έχουν ξύλινα κουφώματα, εμφανή μόνο απο το εσωτερικό (τα παλιά).Οι λαμπάδες είναι επίσης καλά δουλεμένοι και το πιο παλιά έχουν υπέρθυρο τοξωτό (βλ.όψεις). Εξωτερικά έχουν σιδεριές για καλύτερη άμυνα -προφύλαξη.

Εξώστες έγιναν σε μεταγενέστερες φάσεις, όταν το επέτρεψαν οι συνθήκες και βλέπουν όλοι προς Νότο (ΜΑΚΡΥΚΩΣΤΑ , ΑΙΝΑΡΔΟΥ).

Η στέγη είναι τετράρριχτη ή δίρριχτη (κτίσματα σε σειρά) , με μικρή κλίση, δια μορφωμένη με ξύλινα σπλά ζευκτά. Η επιστέγαση γίνεται με κεραμίδι Βυζαντινό. Το χείσο της στέγης είναι ξύλινο ή πέτρινο κούλο (αρχοντικά: ΜΑΚΡΥΚΩΣΤΑ, ΑΙΝΑΡΔΟΥ,ΑΓΓΕΛΟΚΩΝΣΤΑΝΤΗ) ή πέτρινο απλό.

5.2. Ειδικά για τις κατοικίες των υποστατικών, είναι κτίσματα μικρού μεγέθους και όγκου , με όχι προσεγμένη (λεπτοδουλεμένη)κατασκευή . Έχουν όμοια μορφολογικά χαρακτηριστικά, αλλά διαφέρουν ως προς το μέγεθος : κάθε κατοικία είναι ένα δωμάτιο με είσοδο και τζάκι δικό του,εμφανή κατασκευή στέγης (όχι ταβάνι), και ανοίγματα μικρών διαστάσεων -είσοδος χαμηλής, ώστε να τονίζεται ή ταξική διαφορά (υποστατικοί-τσιφλικός),παράθυρα λίγα και μικρά, χωρίς τζάμι και ξύλινο κιγκλίδωμα .

5.3. Οι περισσότερες αρθρώσεις που έχουν επέλθει σήμερα, οφείλονται σε φθορές απο το χρόνο και την ελλιπή συντήρηση, παρά σε επεμβάσεις των χρηστών. Σύγχρονες επεμβάσεις είναι:

1. κτίσμα ιδιοκτησίας ΜΠΑΟΥΝΑ: κατασκευή σκάλας εξωτερικής απο μπετόν-αρθρώσεις στα ανοίγματα (μέγεθος , κουφώματα, πατζούρια) - σοβατίσματα όλων των όψεων εκτός της Βορεινής.

2. Μαντρότοιχοςδυτικός στην ιδιοκτησία ΜΠΑΟΥΝΑ: γκρεμίστηκε απο την ευθεία γραμμή που σχημάτιζε με τα κτίσματα και μεταφέρθηκε δυτικά προς το δρόμο, με χαμηλό ύψος. Ίχνη του παλιού περιβόλου φαίνονται στη Ν.Δ. γωνία του παραπάνω κτίσματος και στη Β.Α. του προς Νότο, ιδιοκτησίας ΜΑΚΡΥΚΩΣΤΑ. Στη θέση αυτή βρισκόταν και η δυτική πύλη του τσιφλικιού, ενώ το σημερινό αντίστοιχο άνοιγμα της κ. ΜΑΚΡΥΚΩΣΤΑ είναι πρόσφατη επέμβαση.

" Χαρακτηρισμός τμήματος του οικισμού Αχινού (ν.Φθιώτιδας) ως παραδοσιακού και καθορισμός ειδικών όρων και περιορισμών δόμησης ".

Ο Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ο Σ

Τ Η Σ Ε Λ Λ Η Ν Ι Κ Η Σ Δ Η Μ Ο Κ Ρ Α Τ Ι Α Σ

Έχοντας υπόψη:

1.-Τις διατάξεις του ν.1577/1935 (ΦΕΚ 210/Α) και ειδικότερα τα άρθρα 3 και 4 (παρ.1).

2.-Την υπ'αριθ.ΟΙΚ.75724/1151/30-12-83 κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας Κυβερνήσεως και Χωροταξίας,Οικισμού και Περιβάλλοντος (ΦΕΚ 767/Β) και ειδικότερα το άρθρο 5 όπως τροποποιήθηκε με την υπ'αριθ.28112/356/17-4-1985 όμοια απόφαση (ΦΕΚ 205/Β).

3.-Την από 8-8-86 και 18-9-86 εισήγηση-έκθεση της Δ/σης Παραδοσιακών Οικισμών και Περιβάλλοντος (Γ7).

4.-Την υπ'αριθ.25/1986 απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου Αχινού ότι σφοδρέχεται τη σχετική έκθεση της Δ/σης Γ7.

5.-Την υπ'αρ.β.286/85 γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας,Οικισμού και Περιβάλλοντος.

6.-Την υπ'αριθ.775/1986 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας,με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος,Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων,αποφασίζουμε:

Ά ρ θ ρ ο 1

Χαρακτηρίζεται σαν παραδοσιακός ο παλιός οικισμός Αχινού του ν.Φθιώτιδας,όπως φαίνεται να περικλείεται με διακεκομμένη γραμμή στο σχετικό πρωτότυπο διάγραμμα σε κλίμακα 1:2.000 που έχει θεωρηθεί από τον Προϊστάμενο της Δ/σης Πολεοδομικών Εφαρμογών με την υπ'αριθ.88179/1986 πράξη του και που συνοπτικό του αντίτυπο δημοσιεύεται με το παρόν διάταγμα.

Δεν επιτρέπεται η σύνδεση με δίκτυο παροχής ηλεκτρικού ρεύματος (ΔΕΗ) πριν από την αποπεράτωση των εργασιών κατασκευής της στέγης.

7.-Τα ανοίγματα των όψεων (θύρες-παράθυρα) επιβάλλεται να ακολουθούν τα παραδοσιακά πρότυπα του οικισμού όσον αφορά τη θέση, τη μορφή, τις αναλογίες και τις διαστάσεις τους. Τα κουφώματα επιβάλλεται να είναι ξύλινα ταμπλαδωτά, καρφωτά ή περσιδωτά, με υαλοστάσια που χωρίζονται σε μικρότερα τμήματα με καΐτια κατά τα παραδοσιακά πρότυπα. Απαγορεύονται οι αλουμινοκάτασκευές κάθε είδους και τα πλαστικά παντζούρια.

8.-Επιτρέπεται η κατασκευή ανοικτών εξωστών σε πρόβολο ή σε εσοχή εντός του σώματος κτιρίου, που καλύπτονται υποχρεωτικά με στέγη κατά τα παραδοσιακά πρότυπα.

Οι ανοικτοί εξώστες κατασκευάζονται από μπετόν ή ξύλο και μπορούν να στηρίζονται σε ξύλινα υπρατηλώματα ή σε ξύλινα φουρούσια σύμφωνα με τα παραδοσιακά πρότυπα της περιοχής. Επίσης από ξύλο κατασκευάζονται και τα φέροντα στοιχεία της στέγης των ανοικτών εξωστών, όπως και τα κιγκλιδώματα που τους περιβάλλουν. Δεν επιτρέπεται η κατασκευή γωνιακών εξωστών. Το μήκος των ανοικτών εξωστών σε πρόβολο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από τα 2/5 του συνολικού μήκους των όψεων. Το πλάτος τους δεν μπορεί να είναι μικρότερο του 0,80 μ. ούτε μεγαλύτερο από 1,60 μ.

9.-Οι εξωτερικοί τοίχοι των κτιρίων κατασκευάζονται από οποιοδήποτε οικοδομικό υλικό και επιχρίζονται με ασβεστοκονίαμα. Όταν η τοιχοποιία είναι λίθινη μπορεί να μείνει ανεπίχρυστη. Οι εξωτερικές όψεις των κτιρίων χρωματίζονται λευκές ή σε αποχρώσεις υποκίτρινου, άχρας, γαλάζιου και ροζ.

10.-Απαγορεύεται η κατασκευή κτιρίων σε υποστηλώματα (PILOTIS).

11.-Απαγορεύεται η τοποθέτηση "τεντών" σε οποιοσδήποτε χώρους πλην των ισόγειων χώρων παραμονής ατόμων των κέντρων αναψυχής, εστιατορίων κλπ. με γνώμη της ΕΠΑΕ από όποψη υλικού, χρώματος, μορφής.

12.-Απαγορεύεται η τοποθέτηση ηλιακών θερμοσίφωνων σε εμφανή σημεία της οικοδομής.

13.-Απαγορεύονται κάθε είδους φωτεινές επιγραφές και διαφημίσεις σε οποιαδήποτε θέση του ακινήτου όπως προσόψεις, δώματα,

19.-Σε υπάρχοντα παλαιά κτίρια αντιπροσωπευτικά της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής επιτρέπεται η επισκευή, ο εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων, η στατική ενίσχυση, η εσωτερική διαρρύθμιση, οι προσθήκες μικρών διαστάσεων που επιβάλλονται για την εξυπηρέτηση του κτιρίου (λουτρό, κουζίνα) εφόσον δεν αλλοιώνεται ο γενικός αρχιτεκτονικός χαρακτήρας του κτιρίου. Ειδικά, προκειμένου για ερειπωμένα κτίσματα επιτρέπεται η αναστήλωσή τους έστω και αν οι απαιτούμενες να εκτελεστούν εργασίες αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος. Η αναστήλωση θα επιτραπεί κατόπιν τεκμηριωμένης έρευνας, η οποία θα αποδεικνύει την ακριβή αρχική μορφή του κτίσματος.

20.-Για κάθε οικοδομική εργασία ανέγερσης νέας οικοδομής, προσθήκης σε υπάρχουσα, επισκευής, αποκατάστασης, αναστήλωσης, κατεδάφισης, τοποθετήσεις επιγραφών, διαμόρφωσης ή ανάπλασης κοινοχρήστων χώρων (οδών, πλατειών, πεζοδρομίων, τοίχων αντιστήριξης κλπ.) απαιτείται η έγκριση της Επιτροπής Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (ΕΠΑΕ).

21.-Μέσα στα όρια του οικισμού, που καθορίζονται με το άρθρο 1 του παρόντος, επιτρέπεται η ανέγερση κτιρίων για κατοικία, κοινής ωφελείας και κοινωνικού εξοπλισμού. Για την εγκατάσταση κάθε άλλης χρήσης εκτός των παραπάνω, επιβάλλεται προέγκριση της ΕΠΑΕ. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η εγκατάσταση βιομηχανιών ή άλλων χρήσεων υψηλής όχλησης.

22.-Δεν έχουν εφαρμογή τα άρθρα 9, 12, 14 και η παράγραφος 5 του άρθρου 23 του ΓΟΚ/1985.

Ά ρ θ ρ ο 3

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ε.Λ.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ
ΤΕΧΝΙΚΑ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΑ &
ΝΟΜ/ΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ε.Π.Α.
ΤΗΛ. 33231

Λαμία 9-2-1987
Αριθ. Πρωτ. Σ. 201

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΘΕΜΑ: Καθορισμός όρων, όρων και περιορισμών δόμησης και κτηγοροποίησης του οικισμού..... γενικού οικισμού Φαλακιάς.....

Ο ΝΟΜΑΡΧΙΚΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

Έχοντας υπόψη:

- 1) Τις διατάξεις του από 24-4-55 Π.Δ. (ΦΕΚ 101 Δ' 73-5-55 περί τόνου καθορισμού όρων οικισμών της χώρας μέχρι 2.000 κτιριακές κατηγορίες αυτών και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης".
- 2) Τις προτάσεις των μελετητών στο δε σκοπού ανατέθηκε σχετική μελέτη στα πλαίσια του προγράμματος των ανοικτών πόλεων που αφορά τον προσδιορισμό των όρων των υπόδη οικισμών.
- 3) Τα πληθυσμιακά στοιχεία της τελευταίας απογραφής του κράτους της Ε.Σ. Υ.Ε.
- 4) Την υπ' αριθ. 15/16-1-87 υπ' αριθ. 120..... γνωμοδότηση του Σ.Π.Ε.Χ.Α.Δ.Ε. Νομού Φθ/δας
- 5) Την υπ' αριθ. 77/2-2-86..... απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου
- 6) Την από 4.07.1986 γν.....

1) Όρια Οικισμού
Ορίζουμε τα όρια του οικισμού..... του περιλαμβάνεται από τα σημεία 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

Όπως φαίνονται στο συνοδευτικό της παρόδσης σχεδιάγραμμα σε κλ. 1: 30 που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης αυτής και συντάχθηκε βάση στοιχείων χαρτών και επί τόπου ελέγχου.

2) Γενικοί όροι δόμησης:
Καθορίζουμε τους ανώτατους γενικούς όρους και περιορισμούς δόμησης..... που περιλαμβάνονται από..... και επιπλέον..... με.....

3) Κατηγοροποίηση του οικισμού.....
Για τον οικισμό.....

καθορίζεται η ένταξη του στις παρακάτω κατηγορίες:

- α) θέση στο χώρο: ούτε περιουσιακές, ούτε παραλιακές, ούτε τουριστικές
- β) Βαθμός προστασίας: οικολογικός
- γ) Δυναμικότητα: δυναμικός
- δ) Βαθμός διασποράς: δυναμικός
- ε) Μέγεθος: μικρός

4) α. Πριν από οποιαδήποτε κατάτμηση οικοπέδων εντός των ορίων του οικισμού πρέπει να θεωρείται στο σχετικό τοπογραφικό διάγραμμα από το Τμήμα Πολεοδομίας και Πολ. Εφαρμογών της Νομαρχίας ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια των υπάρχοντων κοινοχρήστων χώρων και η δημιουργία νέων κοινοχρήστων χώρων σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 6 του από 24-4-85 Δ/τος

β. Να εξασφαλίζεται οπωσδήποτε η συνέχεια των υφισταμένων ή εγκεκριμένων οδών του οικισμού.

Κατά τα λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα στο Δ/γμα της 24-4-85 (ΦΕΚ 181 Δ'/3-5-85).

Η παρούσα απόφαση με το σχεδιάγραμμα οριοθέτησης του οικισμού που την συνοδεύει να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήτης.

Συνημμένα

- 1) τοπογ. διάγραμμα
Κλ. 1:5000

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ κ.α.α.

Ο Δ/ΓΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΥΧΙΣ

Κοινοποίηση

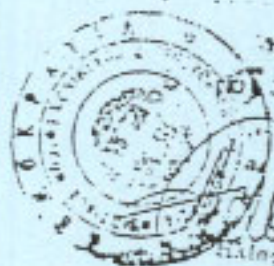
- 1) Εθνικό Τυπογραφείο
- 2) Ποινότητα Αιγίου
- 3) ΤΠ & ΠΕ

Ε.Δ.

- 1) Αρχείο Φ.Α/Π

κριβές αντίγραφο

ο πρόεδρος Γραμματείας

[Handwritten Signature]
 Πρόεδρος Γραμματείας
 Δ/τος Πολεοδομίας

ΝΟΜΟΣ
ΟΙΚΙΣΜΟΣ

Φ Θ Ι Ω Τ Ι Δ Α Σ
Α Χ Ι Ν Ο Σ

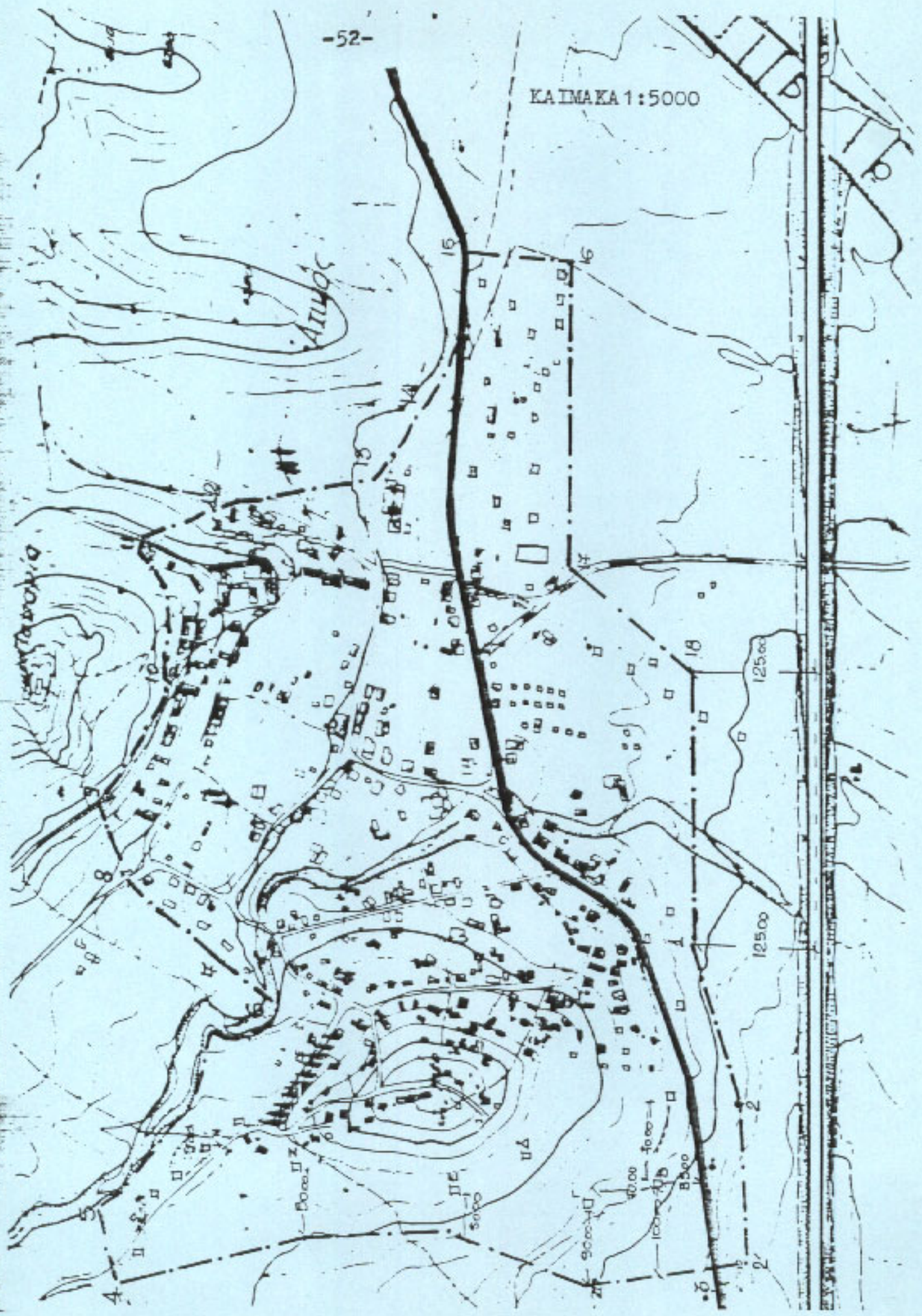
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- - · - · Οριο ΟΤΑ
- - ● - ● Οριο οικισμού
- 1.2.3... Ονομασίες

<p>1 Τόπος κτήσεως Παπαδیمیτριου Αγίου</p> <p>1,2,2' Παραρτήρα στη κοινοτική οδό και σε απόσταση 50μ από αυτόν</p> <p>3 επί της κοινοτικής οδού και σε απόσταση 100.00μ από Β ίδιου ονόματι Νεανίδη Διμήριου</p> <p>3-4 Η οριοθέτηση από το σημείο 3 έως το σημείο 4 είναι στις παρακάτω αποστάσεις από τις σημειωμένες μετρήσεις</p> <p>Β. κατοικία Νεανίδη Διμ.: 100.00μ</p> <p>Γ. --- Ελευθερίου Διμ.: 90.00μ</p> <p>Δ. --- Στεργιάδη Διμ.: 70.00μ</p> <p>Ε. --- Τζού Αποστόλου: 50.00μ</p> <p>Ζ. --- Χριστόπουλου Διμ.: 50.00μ</p> <p>περιλαμβάνονται επίσης οι ακόλουθοι ιδιοκτήτες:</p> <p>Γαυίωας Ευάγγελος</p> <p>Δεζυγιάννης Κωνσταντίνος</p> <p>Μπούργας Διμήριος</p> <p>Ποχόμερος Γεώργιος</p> <p>Αιμίλιος ίδιου Παπαδیمیτριου Αγίου</p> <p>4 Οριο ίδιου Μπρούνα Αδαν του Κωνσταντίνου</p> <p>5-6 κατά μήκος του ρέματός.</p> <p>7 Οριο ίδιου Αλεξόπουλου Νικολάου.</p>	<p>8 Οριο ίδιου Καϊτάρα Γεώργιου</p> <p>9 Οριο ίδιου Γαλατά Σπυρίδωνα</p> <p>10 Οριο ίδιου Μπρούνα Νικολάου</p> <p>11 Οριο ίδιου Μπρούνα Αδαν</p> <p>12 Οριο ίδιου Κυρίου Αδαν</p> <p>13 Οριο ίδιου Κηφονόμων Χαμπούρη</p> <p>14 Οριο ίδιου Τσής Βοκ</p> <p>15 Οριο ίδιου Ρωτή Νικολάου</p> <p>16 Οριο ίδιου Καρανιώστα Κωνσταντίνου</p> <p>17 Οριο ίδιου Φαρμάκου Ε.</p> <p>18 Σημείο οριοθέτησης σε απόσταση 125.00μ από τον άξονα της εθνικής οδού και 150.00μ από το σημείο 17.</p> <p>18-1 Από το σημείο 18 έως το σημείο 1 ορίζεται η γραμμή παραρτήρα στον άξονα της εθνικής οδού και σε απόσταση 125.00μ από αυτόν.</p>
--	---

<p>ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΟΙΚΙΣΜΟΥ</p>	Αριθμός σχεδίου	
	Π-1.1	
	Κλ. 1:5.000	
Συντάκτης	Ελεγχος:	Ημερ

ΚΑΤΜΑΚΑ 1:5000

**ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΠΟ 26/1/87 Π.Δ.
"ΠΕΡΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΕΙΔΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΔΟΜΗΣΗΣ ΣΕ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΑΧΙΝΟΣ (Ν.ΨΘΙΩΤΙΔΑΣ)."**

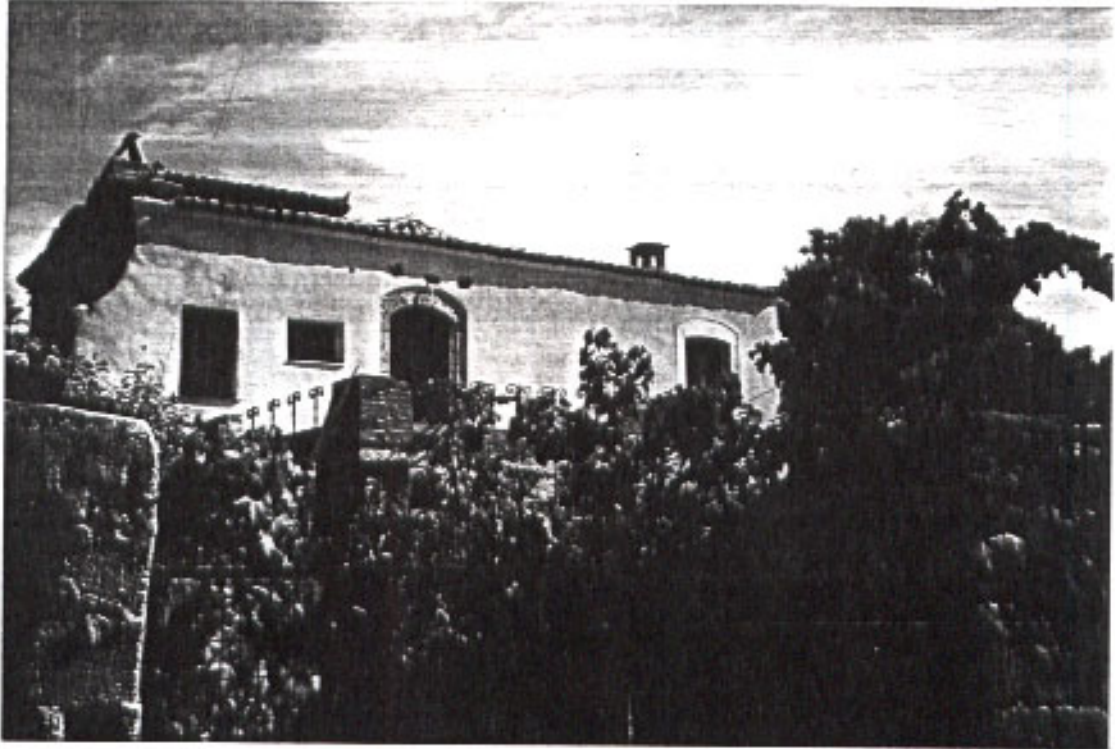
Απο τις αρχές του 1987, που άρχισε να εφαρμόζεται το Π.Δ. της 26/1/87, έχουν εγκριθεί από την ΕΠΑΕ, σύμφωνα με έρευνα στα αρχεία της την άνοιξη του 1992, 6 μελέτες, που βρίσκονται στο στάδιο της κατασκευής ή έχουν αποπερατωθεί.

Απο τις 6 εγκριθείσες μελέτες, βρέθηκαν οι φάκελλοι έκδοσης αδειών στα αρχεία της Πολεοδομίας, μόνον για τις 4. Οι άλλες 2 οικοδομές, για τις οποίες δεν βρέθηκαν στοιχεία, απέχουν προφανώς απο οποιαδήποτε προσπάθεια εφαρμογής παραδοσιακών στοιχείων.

Απο το φωτογραφικό υλικό, που παρατίθεται, προκύπτει ότι η συνηθέστερη αλλοίωση στις εγκριθείσες απο την ΕΠΑΕ όψεις των κτιρίων, αφορά στην στέγη, που τελικά δεν κατασκευάζεται ή σε περιπτώσεις που κατασκευάστηκε δεν έχει σχέση με την προταθείσα και εγκριθείσα στα σχέδια όψεων. Μετά την στέγη, αλλαγές εμφανίζονται στους εξώστες και τα κιγκλιδώματά τους, που σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις δεν είναι όμοια με τα εγκριθέντα απο την ΕΠΑΕ σχέδια. Τα εξωτερικά κουφώματα, στα αποπερατωμένα κτίσματα, είναι ξύλινα, αλλά δεν έχουν σχέση με τα παραδοσιακά πρότυπα του οικισμού. Σε μία περίπτωση, παρατηρήθηκαν κουφώματα αλουμινίου συρόμενα.

Το συμπέρασμα, που βγαίνει αβίαστα απο τις παραπάνω παρατηρήσεις, είναι ότι οι συγκεκριμένες απο την ΕΠΑΕ μελέτες δεν εφαρμόζονται, τουλάχιστον σε ορισμένα σημεία τους που επισημάνθηκαν.

ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ Κ. ΕΛΕΝΗΣ ΛΙΝΑΡΔΟΥ.

Πρόκειται για 2 συνεχόμενα κτίρια με ενιαία λειτουργικότητα, αποτελούμενα από ισόγειο (αποθήκη) και Α', Β' ορόφους και σοφίτα (κατοικία).

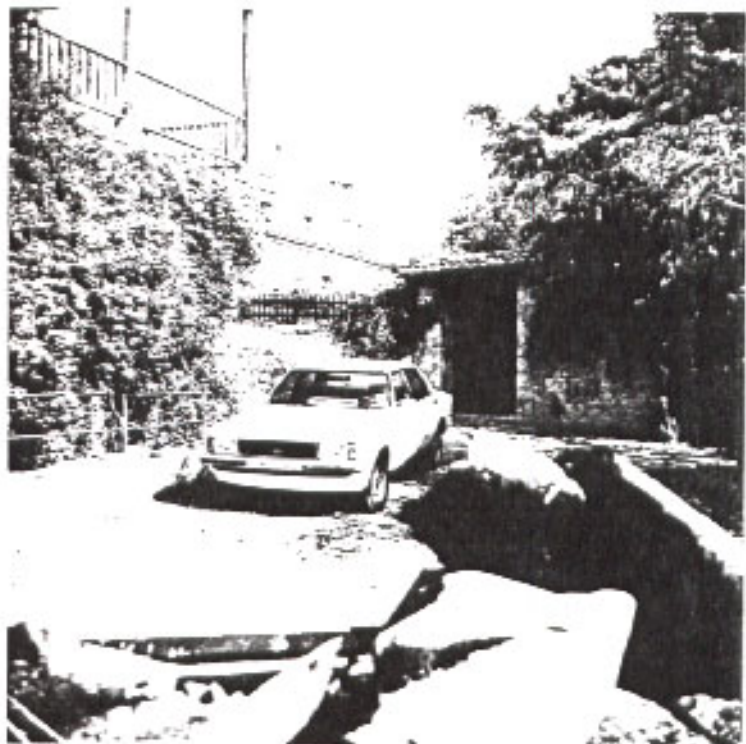
Στην μελέτη που εγκρίθηκε από την ΕΠΑΕ (Αρ. άδειας 827/88), προτεινόταν εσωτερικές κυρίως εργασίες υποστήριξης και ανακατασκευής φέροντων στοιχείων και εργασίες συντήρησης και αντικατάστασης κατεστραμμένων εξωστών στις όψεις.

Όπως διαπιστώθηκε, εξωτερικά τουλάχιστον, υπήρξε συνέπεια προς την μελέτη όψεων, που υποβλήθηκε στην επιτροπή, εκτός από στέγαστρο ξύλινο, που προστέθηκε σε τμήμα εξώστη του Α' ορόφου και δεν αναφερόταν στην μελέτη, κατασκευή ξυλίνου κιγκλιδώματος σε τμήμα του εξωτερικού μανδρότοιχου καθώς και ξυλίνης πότρας και κτιστού μεγάλου εξώστη στο ίσω και πλάγιο μέρος του κτιρίου.

Γενικά, δεν διαπιστώνονται μεγάλης κλίμακας αλλοιώσεις και επεμβάσεις στις όψεις του κτιριακού συγκροτήματος.

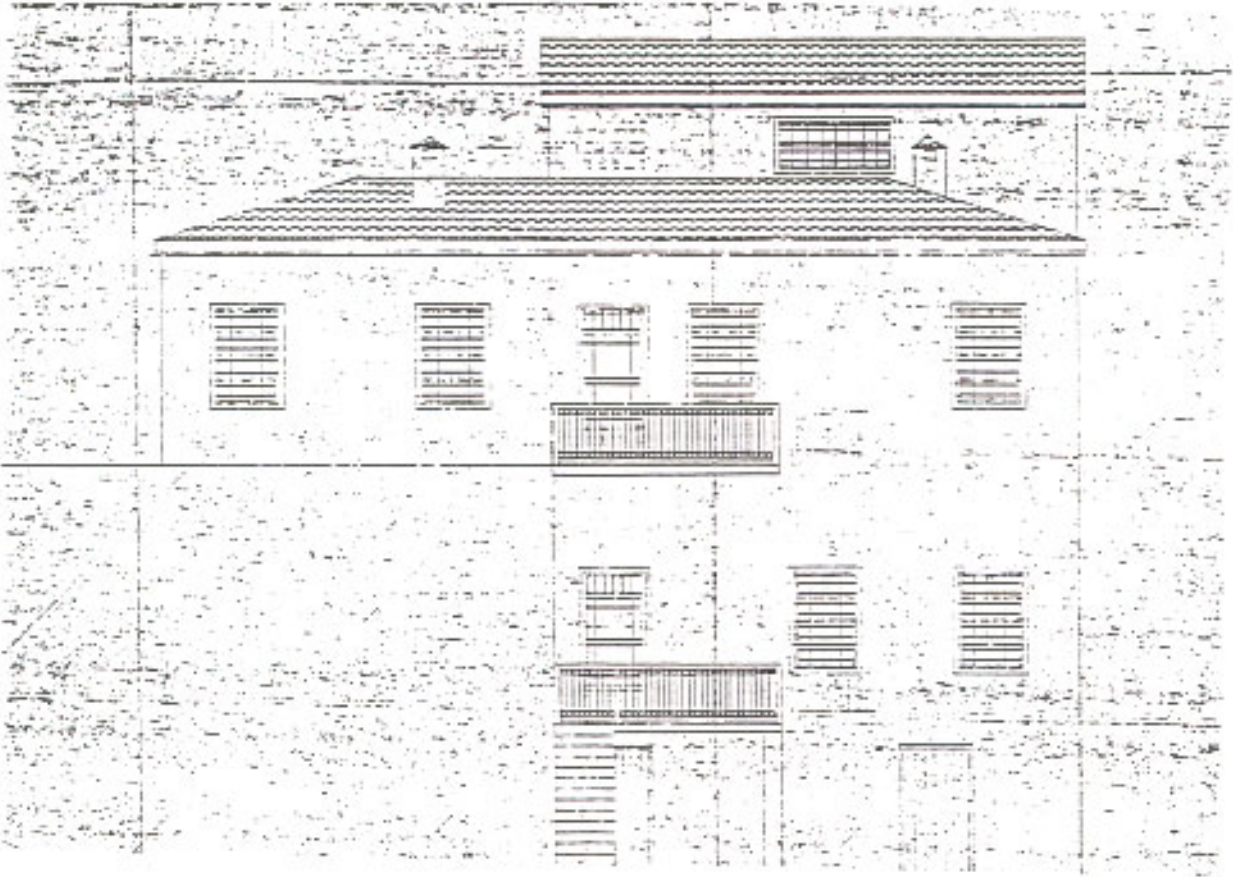
Είσοδος και μπαλκόνι Α' ορόφου.

Πίσω είσοδος και περίφραξη.

Εξώστες Α' ορόφου.

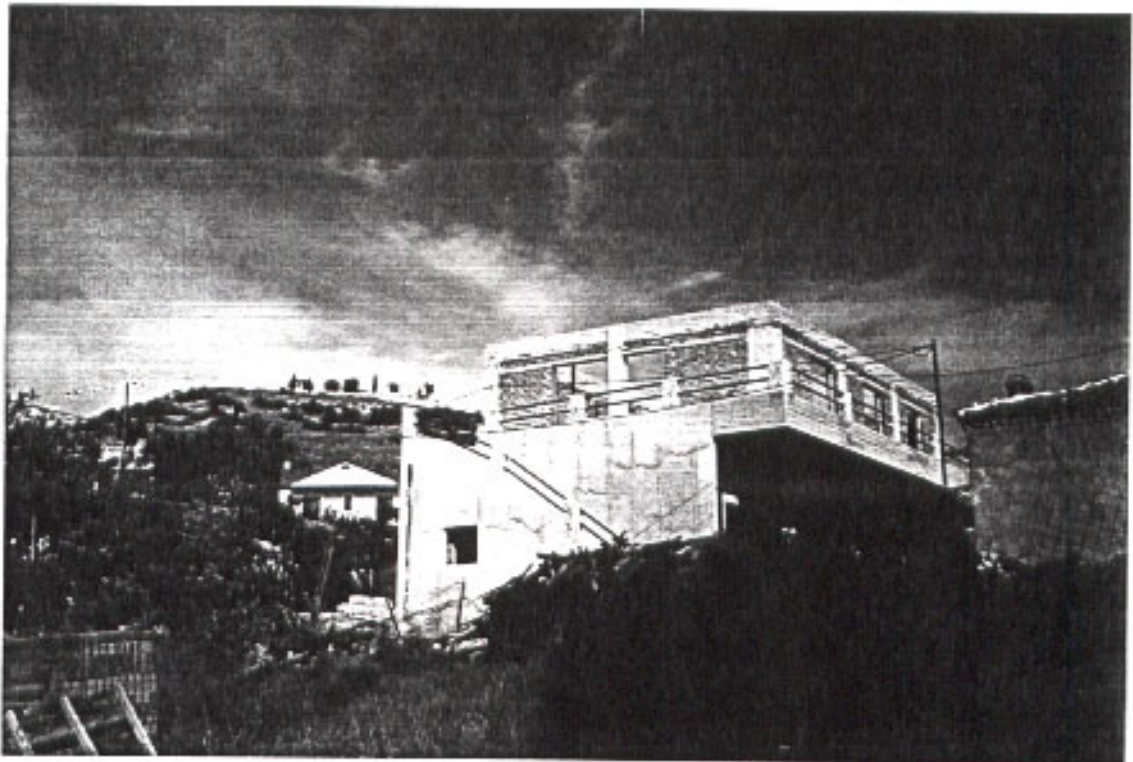

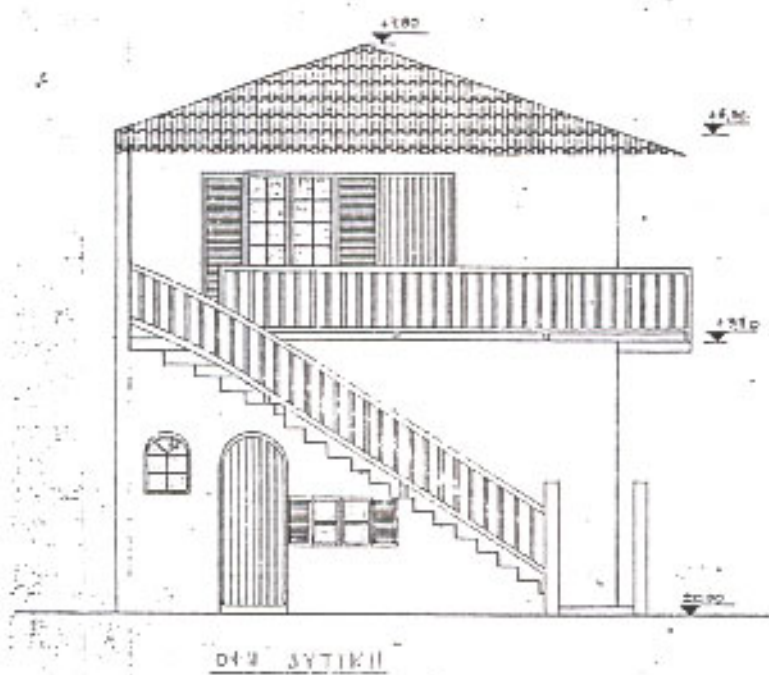
ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΚΑΤ' ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΥΨΟΣ ΙΣΟΓΕΙΑΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ Κ. ΓΕΩΡ. ΤΑΞΙΑΡΧΟΥ

Πρόκειται για προσθήκη Α' ορόφου σε υφιστάμενο ισόγειο κτίσμα και εξωτερικής σκάλας για την εξυπηρέτηση αυτού του ορόφου.

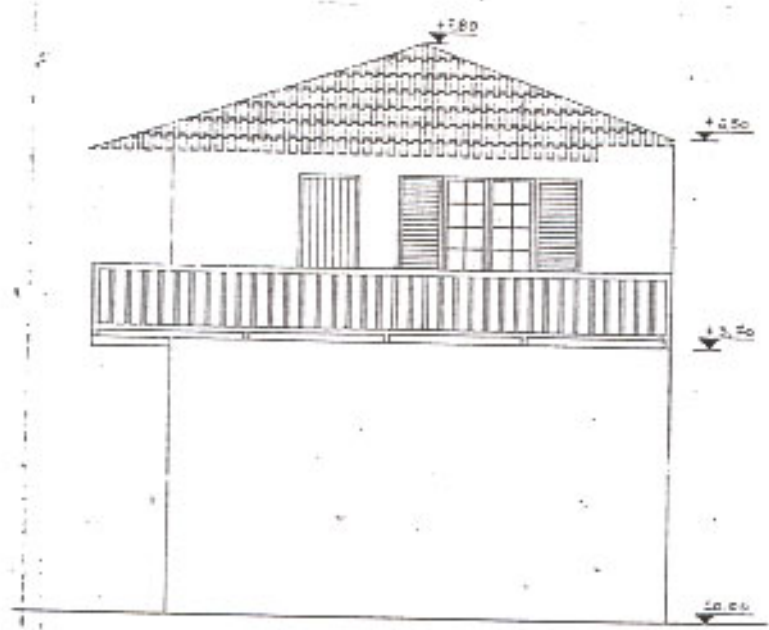
Απο την σύγκριση των εγκεκριμένων από την ΕΠΑΕ Ν. 49/8ας σχεδίων όψεων της οικοδομής (Αρ. άδειας 357/90) με τις όψεις που διαμορφώθηκαν μέχρι στιγμής - Α' όροφος βρίσκεται στο στάδιο των οπτοβινθοδομών και το ισόγειο στο στάδιο των επιχρισμάτων - προκύπτουν διαφορές στα στηθαία των εξωστών και στην μορφολογία των κιγκλιδωμάτων. Στέγη, όπως φαίνεται, θα κατασκευαστεί. Όσο για τον τύπο των εξωτερικών κουφωμάτων, δεν υπάρχουν ενδείξεις.

Ο εξώστης του Α' ορόφου κατασκευάστηκε συνεχής, διότι πρόκειται για προσθήκη και προϋπήρχε στην πλάκα επικάλυψης του ισόγειου - αποθήκης, όπως είχε εγκριθεί από την Ε.Π.Α.Ε.

042 ΔΥΤΙΚΗ

044 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ

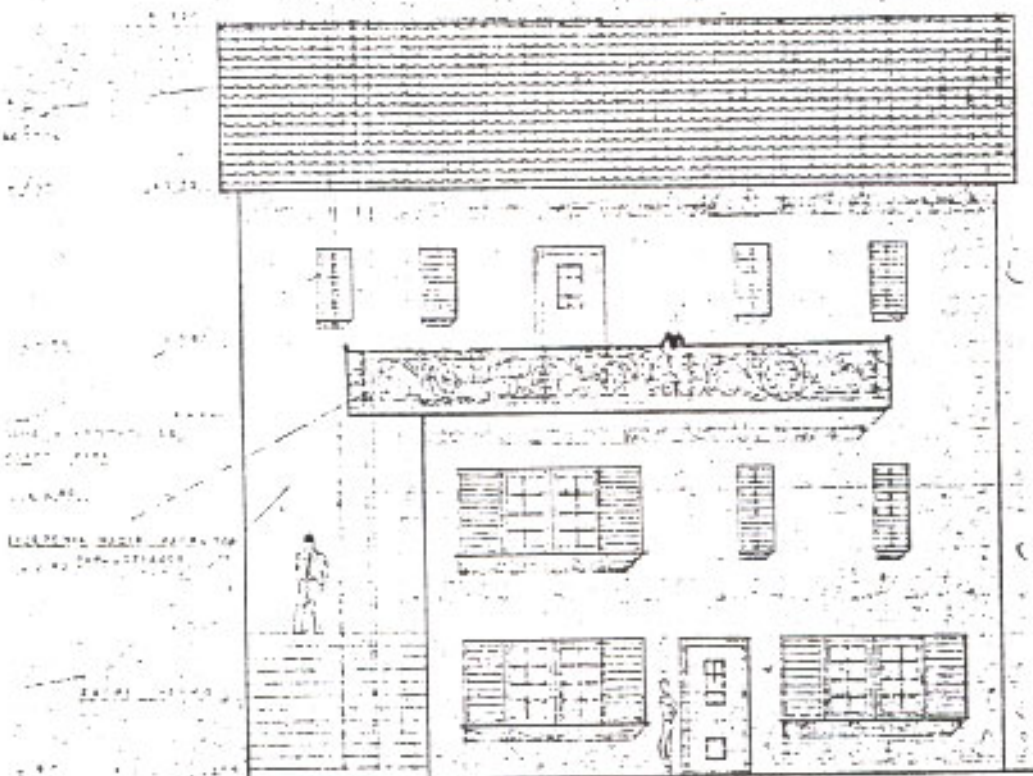
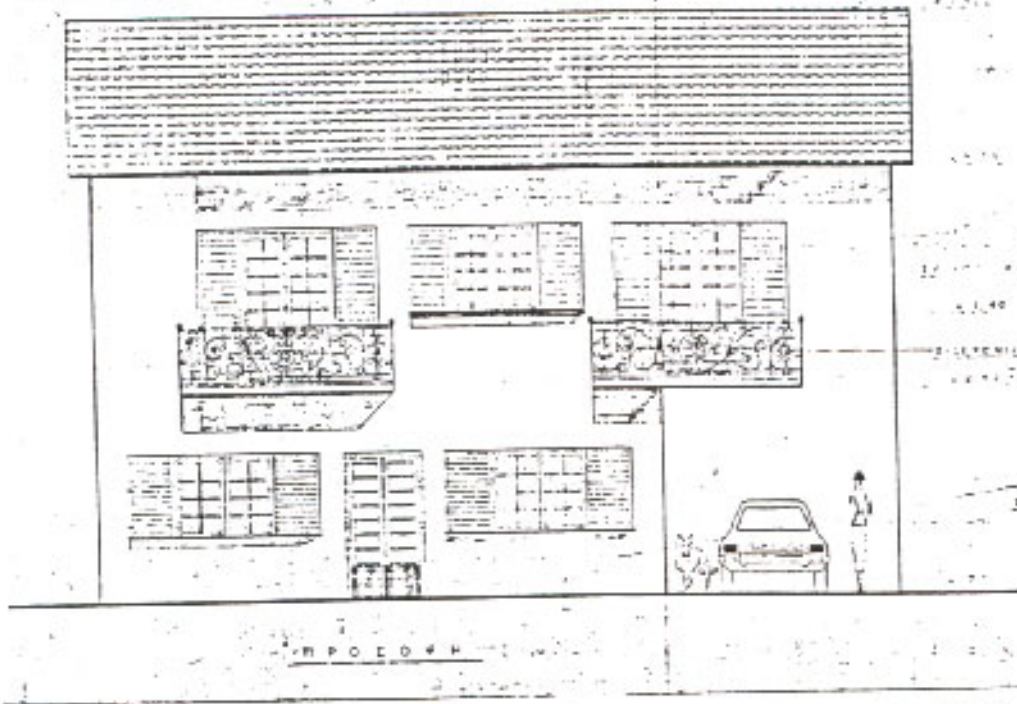
ΠΡΟΣΘΗΚΗ Α' ΟΡΟΦΟΥ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗ κ.ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΧΑΡΙΣΗ

Σε ισόχεια οικοδομή με υπόγειο έγινε προσθήκη Α' ορόφου Σε σχέση με τα σχέδια όψεων, που εγκρίθηκαν από την ΕΠΑΕ (Αρ.άδειας 351/91), παρατηρείται διαφορά στους εξώστες και τα ανοίγματα των όψεων, π.χ. ο εξώστης της πρόσοψης στον Α' όροφο, αν και στα σχέδια της μελέτης φαίνεται ότι αποτελείται από δύο τμήματα, στην πράξη έχει γίνει ενιαίος. Επίσης το σιδερένιο κιγκλίδωμα που τοποθετήθηκε διαφέρει από το προτεινόμενο στα σχέδια.

Η μεγάλη αλλαγή στα σχέδια όψεων έγινε στο θέμα της στέγης, που από δικλινής που εμφανιζόταν στην μελέτη έγινε σταυροειδής με τριγωνικές κτιστές απολήξεις - μετώπες.

Αυτή η επέμβαση στην όψη, αποτελεί την εμφανέστερη και πιο κραυγαλέα αλλοίωση στον παραδοσιακό χαρακτήρα που θα έπρεπε να παρουσιάζει η όψη της οικοδομής.

ΝΕΑ ΙΣΟΓΕΙΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗ ΜΕ ΥΠΟΓΕΙΟ Κ. ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΣΥΝΑΧΕΡΗ

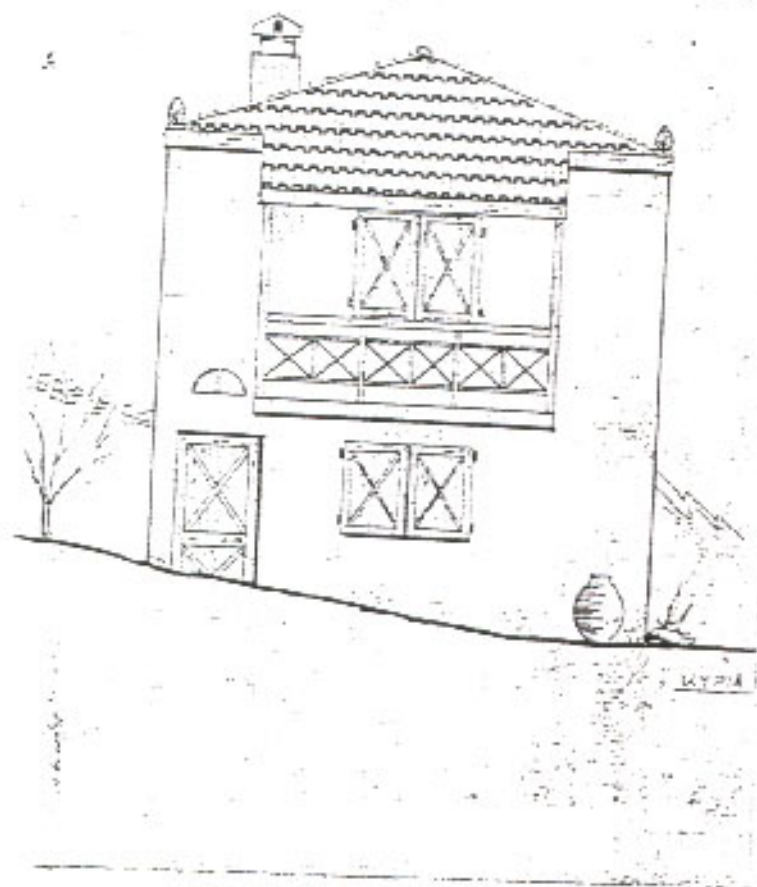
Πρόκειται για ισόγεια ημιτελή οικία, στο στάδιο της κατασκευής επιχρισμάτων. Έχουν τοποθετηθεί πρόχειρα κουφώματα, για να κλειστούν τα ανοίγματα των όψεων.

Αναφορικά με τα σχέδια όψεων, που εγκρίθηκαν από την ΕΠΑΕ, (Αριθ. άδειας 954/87) ελάχιστη σχέση έχουν με την πραγματική σημερινή διαμόρφωση των όψεων.

Βέβαια, απουσιάζουν τα εξωτερικά κουφώματα, τα κιγκλιδώματα εξωστών, αλλά η επικάλυψη με πλάκα οπλισμένου σκυροδέματος, που επεκτείνεται και στους εξώστες, δεν αφήνει πολλά περιθώρια για κατασκευή στέγης, τουλάχιστον της μορφής που εγκρίθηκε από την ΕΠΑΕ.

Επίσης, η θέση και μορφή των εξωστών δεν φαίνεται να ακολουθεί τα παραδοσιακά πρότυπα του οικισμού.

ΝΕΑ ΔΙΩΡΟΦΗ ΟΙΚΟΔΟΜΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΠΛΟΥΝΑ
(ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΔΕΙΑΣ 611/89)

Δεν βρέθηκε η μελέτη (εχει χαθει) στο αρχαιο πολεοδομιας λομιας.

**ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Π.Δ. της 26/1/87
ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΧΙΝΟ.**

Στον νομό Φθιώτιδας υπάρχει μόνον ένας οικισμός, αυτός του Αχινού, που τυχαίνει προστασίας για τμήμα του, που έχει χαρακτηριστεί "παραδοσιακός".

Έχοντας, λοιπόν για αφετηρία την μοναδικότητά του στον φθιωτικό χώρο, προτείνονται ορισμένα μέτρα, για την καλύτερη εφαρμογή του Π.Δ. της 26/1/87.

Σε πρώτη φάση αναφερόμαστε στην ανάγκη εξήγησης απο μέρους της πολιτείας (Πολεοδομία σε συνεργασία με την κοινότητα Αχινού) προς τους κατοίκους, του ενδιαφέροντος και της σημασίας που έχει για την κοινότητα Αχινού αλλά και την ευρύτερη περιοχή ή διατήρηση του παραδοσιακού χαρακτήρα του συγκεκριμένου τμήματος του οικισμού.

Σ'αυτή την προσπάθεια, η συμβολή του Τ.Ε.Ε. θα ήταν πολύτιμη, τόσο στην κατεύθυνση της ενημέρωσης των κατοίκων του οικισμού, όσο και των μηχανικών - μελών του, που ασχολούνται με την μελέτη και τον έλεγχο των μελετών.

Σε δεύτερη φάση, προτείνεται ενημέρωση για τις προδιαγραφές των μελετών που αφορούν το τμήμα αυτό του Αχινού απο το γραφείο έκδοσης αδειών της Πολεοδομίας προς τους μελετητές μηχανικούς, και αυστηρότερος έλεγχος των υποβαλλομένων μελετών προς τν Ε.Π.Α.Ε. Νομού Φθιώτιδας, για να εκλείψει, στο στάδιο της μελέτης τουλάχιστον, η ασυμφωνία προς τις διατάξεις του Π.Δ. της 26/1/87.

Ένα τελευταίο και βασικό μέτρο, αφορά στον έλεγχο των κατασκευασμένων οικοδομών στο στάδιο της ηλεκτροδότησης απο το Πολεοδομικό Γραφείο Λαμίας, που θα πρέπει να γίνεται με αυστηρότητα και απο ειδικευμένους υπαλλήλους αρχιτέκτονες, ώστε να μην υπάρχουν περιθώρια αμφισβήτησης σε τυχόν ασυμφωνίες του τελικού αποτελέσματος με την αρχική μελέτη.

Η άδεια για την ηλεκτροδότηση του κτίσματος πρέπει να δίνεται, αφού έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες κατασκευής της στέγης, των κιγκλιδωμάτων και μέρους έστω των εξωτερικών κουφωμάτων, ώστε να αποφεύγονται οι συνηθέστερες παρατυπίες, που σύμφωνα με την μελέτη διαπράττονται.

Όλα τα παραπάνω, αφού κατοχυρωθούν νομικά, με την προσθήκη και κάποιων ποινών για τους παραβάτες και υπαγωγή στις διατάξεις του νόμου για αυθαίρετες κατασκευές, αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για μια στοιχειώδη εφαρμογή του Π.Δ. της 26/1/87 για τον Αχινό.

Το Τ.Ε.Ε. , με τους τρόπους που προαναφέρθηκαν, μπορεί να πείσει στην κατεύθυνση αυτή, εκπληρώνοντας και κάποιους απο τους στόχους λειτουργίας του σαν σύμβουλος της Πολιτείας και δίνοντας παράλληλα την δυνατότητα στα μέλη του να αποδείξουν την επιστημονική τους επάρκεια σε ανάλογες μελέτες και την υπεροχή τους και σ' αυτόν τον τομέα απέναντι στους ανταγωνιστές κλάδους, όπως των πτυχιούχων Τ.Ε.Ι. και σχεδιαστών, που δεν έχουν την επιστημονική κατάρτιση σύνταξης μελετών αναλόγων απαιτήσεων.

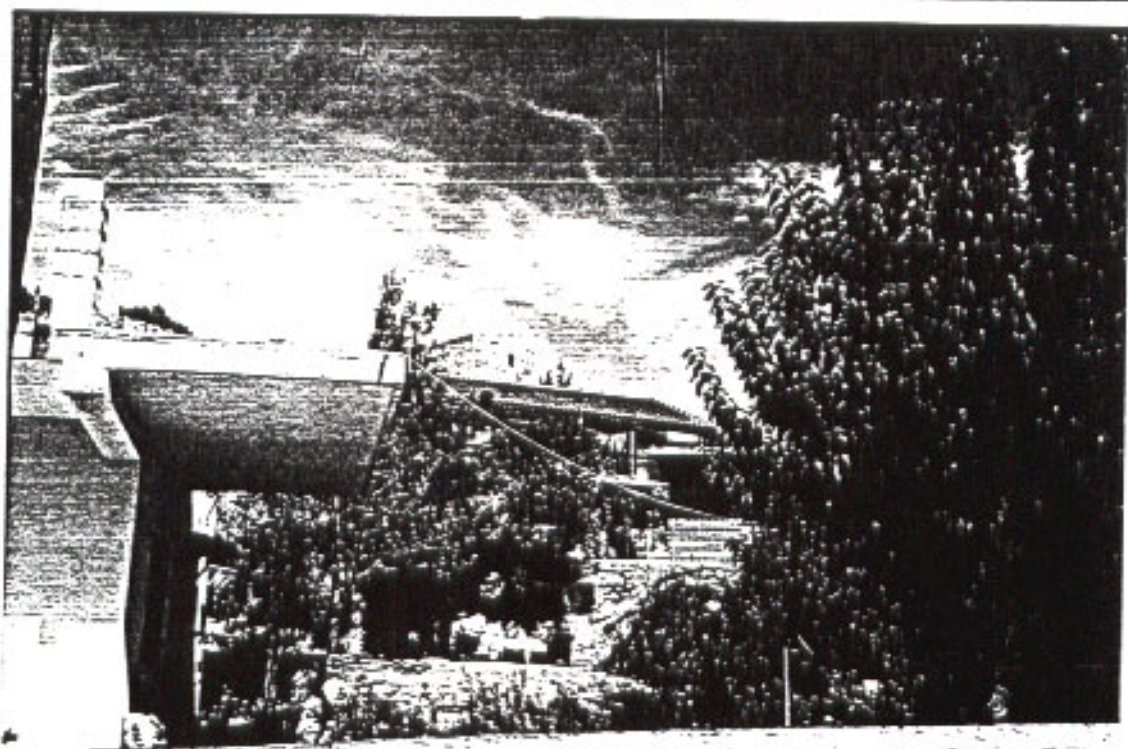
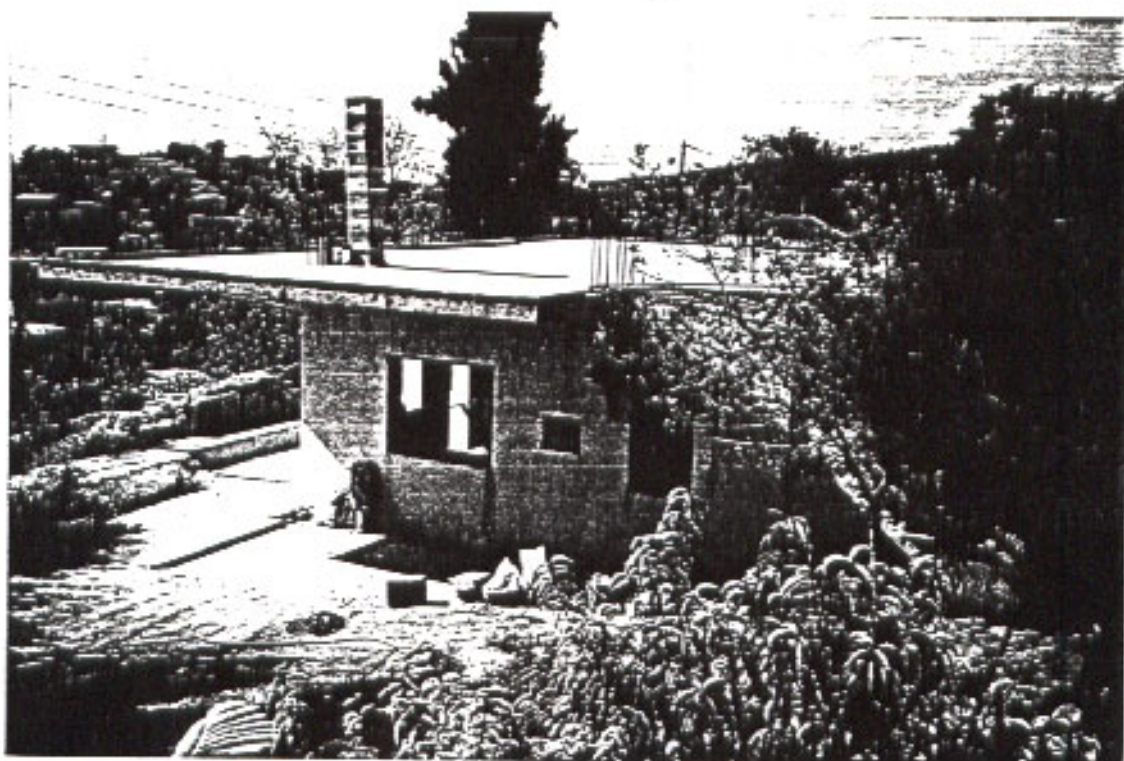
Τα αποτελέσματα από την ελλιπή εφαρμογή των μελετών, που σημειωτέον πάσχουν σε αρκετά σημεία και ως μελέτες, εφ' όσον δεν τηρούν πλήρως τις προδιαγραφές του Π.Δ. της 26/1/87 λόγω άγνοιας ή αδιαφορίας των μελετητών, είναι προφανής αλλοίωση του ιστού του παραδοσιακού πυρήνα του Αχινού, δημιουργία κακού προηγούμενου τόσο για την Ε.Π.Α.Ε. όσο και για την Πολεοδομία, που ελέγχει την εφαρμογή των εγκεκριμένων σχεδίων και γενικά αποδυνάμωση της ισχύος του Π.Δ. της 26/1/87.

Εκτός από τις οικοδομές που περιγράφηκαν αναλυτικά, μέσα στα όρια του παραδοσιακού τμήματος του Αχινού υπάρχουν και άλλες οικοδομές ημιτελείς, με σκελετό από οπλισμένο σκυρόδεμα και επικάλυψη πλάκα οπλισμένου σκυροδέματος, η άδεια των οποίων πρέπει να εκδόθηκε πριν την ισχύ του Π.Δ. της 26/1/87.

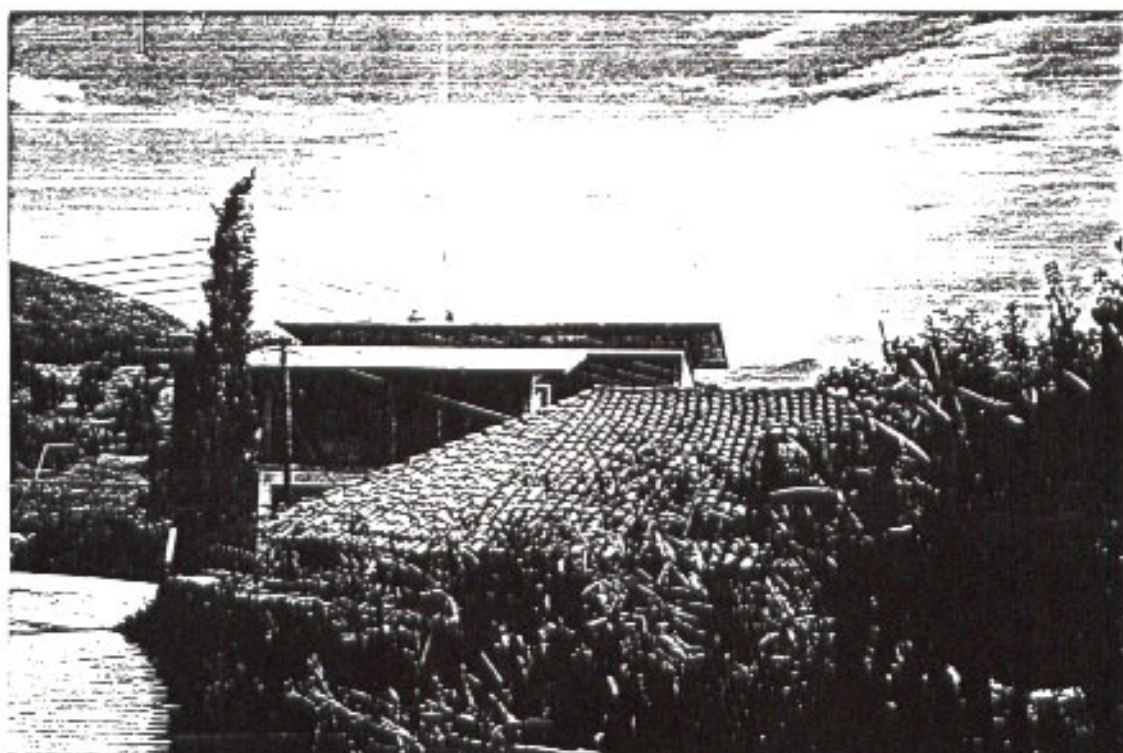
Και αυτών των οικοδομών η μορφή απέχει αρκετά από τις προδιαγραφές του Π.Δ. της 26/1/87, με αποτέλεσμα το σύνολο των σύγχρονων οικοδομών στα όρια του παραδοσιακού πυρήνα του οικισμού να αποτελούν "ξένα σώματα" και η ένταξή τους να είναι πρόβλημα, όση καλή θέληση κι αν επιστρατευθεί.

Οι ευθύνες και τα αιτία γι' αυτό το αποτέλεσμα, δεν μπορεί να επιμερισθούν ακριβώς, αλλά μεγάλο μέρος φέρουν οι ιδιοκτήτες, που δεν μπορούν να κατανοήσουν το νόημα της "θυσίας" που τους ζητείται, προκειμένου να οικοδομήσουν με τα παραδοσιακά πρότυπα και η Πολιτεία, που δεν μπόρεσε να πείσει και να εξηγήσει την αναγκαιότητα και - γιατί όχι - τα οφέλη (οικονομικά και αισθητικά) της προστασίας και διατήρησης του παραδοσιακού πυρήνα του οικισμού.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΠΥΡΗΝΑ ΑΧΙΝΟΥ
ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Π.Δ. ΤΗΣ 26/1/87

ΙΣΟΓΕΙΑ ΟΙΚΟΔΟΜΗ Κ.ΧΑΡΜΑΤΖΗ (κοντά στον Πύργο του Οικισμού) (Η στέγη μπορεί να γίνει στον πάνω όροφο, αλλά οι συνεχείς εξώστες θα είναι πάντα πρόβλημα)

ΔΙΟΡΟΦΗ ΟΙΚΟΔΟΜΗ Κ. ΗΛΙΑ ΚΟΜΜΑΤΑ απέναντι
απο την οικοδομή Λινάρδου - Παντή.

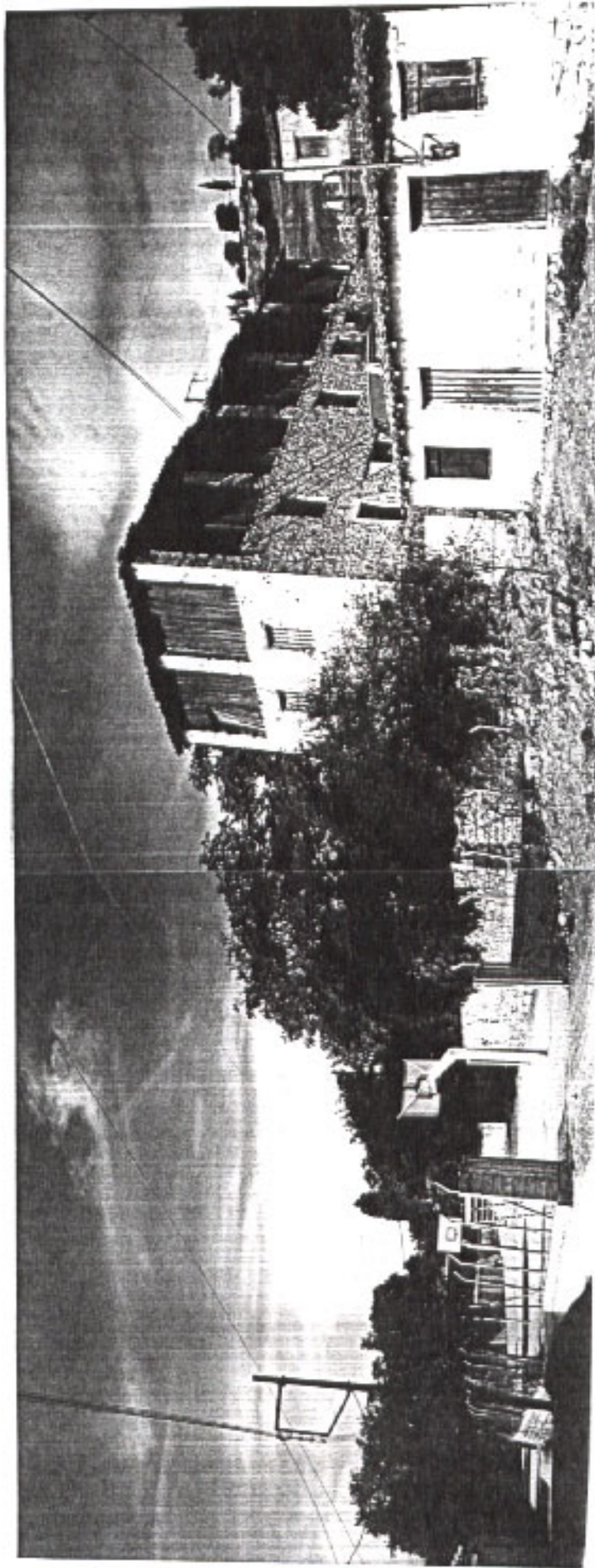
(Παρατηρείται δικλινής σε διαφορετικά επίπεδα στέγ, συνεχείς
εξώστες, σκάλα εξωτερική κυκλικής μορφής).

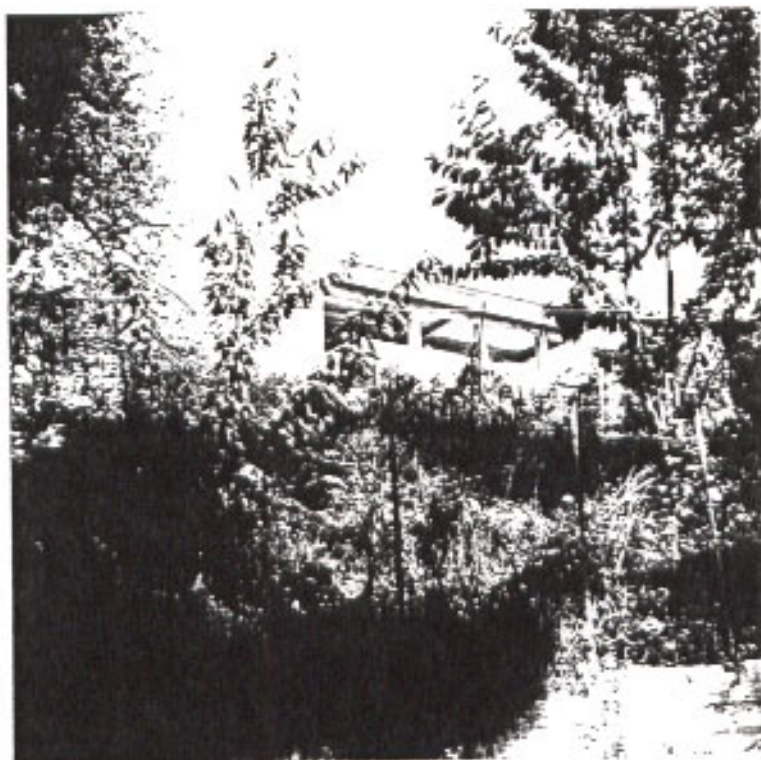
ΔΙΟΡΟΦΗ ΝΕΑ ΟΙΚΟΔΟΜΗ κ. ΛΥΜΠΕΡΗ
πίσω από την Εκκλησία (Πλήρης αποστασιοποίηση
από παραδοσιακές μορφές).

ΝΕΑ ΔΙΟΡΟΦΗ ΟΙΚΟΔΟΜΗ κ. ΣΚΟΥΡΑ
απέναντι από την προηγούμενη, κοντά στην Εκκλησία και
την κεντρική πλατεία (καμία προσπάθεια για προσαρμογή
σε παραδοσιακά πρότυπα).

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΓΗΠΕΔΟΥ ΜΠΑΣΚΕΤ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΧΙΝΟΥ
(μπροστά από το παλιό Κουζοϊκί).

ΗΜΙΤΕΛΗΣ (Γιατί) ΟΙΚΟΔΟΜΗ κ. ΜΠΟΥΡΧΑ
 κοντά στον παραδοσιακό νερόμυλο της
 Κοινότητας Αχινού. (Αξιοσημείωση η έλλειψη
 στέγης και η συνέχεια των εξώσεων).

ΗΜΙΤΕΛΗΣ ΔΙΟΡΟΦΗ ΟΙΚΟΔΟΜΗ κ. ΜΗΤΣΟΥ
 (Παρατηρείται στέγη μη παραδοσιακής μορ-
 φής και συνεχής εξώση στην όψη).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΑΒΡΑΜΕΑ Άννα : Η βυζαντινή Θεσσαλία μέχρι το 1204 - Διατριβή επι Διδακτορία. ΕΘΝΙΚΟ και ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, 1974.
2. ΑΣΑΡΑΧΑΣ Σπύρος: Το κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, εκδόσεις Μέλισσα, Αθήνα 1982.
3. ΒΟΡΤΕΛΑΣ Ιωάννης: Φθιώτις, Αθήνα 1907.
4. ΓΑΡΔΙΚΗΣ Δημήτριος: Εχινούντος Φρούριον Εχιναίων περ. Φθιώτις τεύχος 13/1958, σελ. 54.
5. ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Δημήτριος: Σπουδαστική εργασία, έδρα Ρυθμολογίας και Μορφολογίας, Αρχιτεκτονική Σχολή Α.Π.Θ.
6. ΚΟΥΜΑΔΟΥΔΗΣ Ιωάννης: Η αρχιτεκτονική ενός "Πυργόσπιτου" στο χωριό Αχινός, ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, Αύγουστος 1968, σελ. 505-532.
7. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ Π.: Μεσαιωνικά Μνημεία Φωκίδας. Φθιώτις, Αμφίκλεια, Ακρόπολις (μεσαιωνικός πύργος), ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ 21/1966- ΧΡΟΝΙΚΑ, ΑΘΗΝΑ 1968, σελ. 161-164.
8. ΜΕΓΑΣ Γεώργιος : Θεσσαλικά οικήσεις, Αθήνα 1946
9. ΜΕΓΑΣ Γεώργιος: Η Ελληνική Οικία. Ιστορική αυτής εξέλιξης και σχέσις προς την οικοδομίαν των λαών Βαλκανικής αρ.37 της σειράς εκδόσεων Υπουργείου Άνοικοδομήσεως, Αθήνα 1949.
10. ΜΟΣΚΩΦ Κωστής: Η εθνική και κοινωνική συνείδηση Ελλάδα 1830-1909. Η ιδεολογία του μεταπρατικού Θεσσαλονίκη 1972.
11. ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Τριαντάφυλλος: Ιστορία και μνημεία της Φθιώτιδος, έκδοσις Δήμου Λαμιέων, εν Αθήναις 1971.
12. ΦΙΛΙΠΠΑΚΗΣ ΣΥΜΕΩΝΟΓΛΟΥ - ΦΑΡΑΚΛΑΣ : Αχινός, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ 22/1967 - ΧΡΟΝΙΚΑ, σελ. 246-247.
13. BEQUIGNON IYES: LA VALLEE DU SPERHEIOS DES ORIGINES IYE SIECLE, PARIS. 1937, p. 299-303.
14. LLOYD W. DALY: ECHINOS AND JUSTIANIA'S FORTIFICATIONS IN GREECE. AMERICAN JOURNAL OF ARCHAEOLOGY, VOLUME XLVI, 1942, p.500-508.
15. REAL - ENCYCLOPADIE
16. STANLIN FRIEDRIOR, DR.: DAS WELTWNISCHE THESSALIEN, STUTTGART 1924.
17. WESTLAKE , H.D. : THESSALY IN THE FOURTH CENTURY.
18. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ - ΚΑΡΒΟΥΝΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ - ΠΑΠΑΜΑΤΘΑΙΑΚΗ ΕΛΕΝΗ: Αξιοποίηση Παραδοσιακού Αχινού Απρίλιος 1984 (Μελέτη του ΥΧΟΠ στο προγράμματος προστασίας παραδοσιακών οικισμών κοινοχρήστων χώρων Ν. Φθιώτιδας)

πόλις,

της

στην
χώρου,

AU

FORTIFICATIONS
VOLUME

πυρήνα
πλαισία του
και

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

-Τα σχήματα :

1. απο το βιβλίο του YVES BEQUIGNON (βλ. βιβλ.), σελ. 300
- 2 (2α,2β,2γ,2δ.) - απο το βιβλίο του Κ. Μοσκόφ (βλ. βιβλ.).

-Οι χάρτες :

1. απο τη Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού.
2. (2α) - απο την Αρχαιολογική Υπηρεσία Λαμίας.